

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
„OSIEDLE LECHA” CZĘŚĆ B W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

MGR INŻ. SYLWIA JASZCZURA

MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA - AKUSTYKA

BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

POZNAŃ, PAŹDZIERNIK 2017 R./LUTY 2018 R.*

*NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIĄ ZMIANY W PROJEKCIE MPZP WPROWADZONE W WYNIKU DOKONANYCH UZGODNIEŃ I UZYSKANYCH OPINII

1.	WPROWADZENIE	3
1.1.	Informacje wstępne	3
1.2.	Podstawy formalno-prawne opracowania.....	3
1.3.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4.	Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2.	CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	7
2.1.	Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu.....	7
2.2.	Rzeźba terenu.....	8
2.3.	Budowa geologiczna i warunki gruntowe	8
2.4.	Zasoby naturalne	9
2.5.	Gleby	9
2.6.	Warunki wodne.....	10
2.7.	Szata roślinna	10
2.8.	Świat zwierzęcy	11
2.9.	Klimat lokalny	12
2.10.	Jakość powietrza atmosferycznego.....	14
2.11.	Klimat akustyczny	15
2.12.	Jakość wód.....	19
2.13.	Dziedzictwo kulturowe.....	19
3.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	20
4.	INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.....	21
4.1.	Cel opracowania projektu planu	21
4.2.	Ustalenia projektu planu.....	22
4.3.	Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	26
4.4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	27
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, LOKALNYM	28
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO.....	31
6.1.	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki podłoża	31
6.2.	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	32
6.3.	Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne.....	32
6.4.	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	35
6.5.	Oddziaływanie na krajobraz.....	36
6.6.	Oddziaływanie na ludzi.....	37
6.7.	Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne	38
6.8.	Oddziaływanie na klimat lokalny	39
6.9.	Oddziaływanie na klimat akustyczny.....	40
6.10.	Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	44
6.11.	Oddziaływanie na dobra materialne.....	45
6.12.	Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	45
6.13.	Oddziaływanie transgraniczne.....	46
7.	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	46
8.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU	46
9.	WNIOSKI I STRESZCZENIE.....	47

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Geologia – Szczegółowa mapa geologiczna Polski – fragment ark. 471 Poznań
3. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i w porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym
4. Zasięgi oddziaływania hałasu tramwajowego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (L_{DWN}) i w porze nocnej (L_N) – w stanie istniejącym
5. Dokumentacja fotograficzna obszaru opracowania
6. Projekt mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, MPU 2018 r. – etap procedury planistycznej – wyłożenie do publicznego wglądu
7. Oświadczenie autora prognozy

1. WPROWADZENIE

1.1. Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko, dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu.

Projekt planu opracowywany jest na podstawie uchwały Nr XXXVIII/642/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu.

Planem objęto fragment osiedla Lecha (powyżej ul. Wiatracznej), położonego na Górnym Tarasie Rataj. Swoim zasięgiem projekt planu obejmuje teren w rejonie ulic: Inflanckiej, Piaśnickiej, Chartowo i Wiatracznej.

Powierzchnia planu wynosi 30,8 ha.

1.2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹.

W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 51 ust. 1 organ administracji opracowujący m.in. projekt planu zagospodarowania przestrzennego obligatoryjnie sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*², zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta sporządza projekt planu miejscowego wraz z prognozą, uwzględniając zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Stosownie do tej ustawy projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko, analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały.

Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określony jest w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismem

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, tekst jednolity

² Dz. U. z 2017 r., poz. 1073, tekst jednolity

WOO-III.411.27.2017.PW.1 z dnia 15.02.2017 r.) oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu (pismem NS-52/3-15-1/17 z dnia 18.01.2017 r.).

1.4. Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005,
- Farat R., *Zmienność przestrzenna wysokości opadów atmosferycznych na obszarze miasta Poznania*, w: *Wody powierzchniowe Poznania t. I*, pod red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Poznań Sorus 1995 r.,
- Koczorowska R., *Rozkład podstawowych parametrów meteorologicznych w wybranych punktach miasta Poznania*, w: *Wody powierzchniowe Poznania t. I*, pod red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Sorus, Poznań 1995,
- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. 1 Geomorfologia*, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Poznań 1961,
- Środowisko naturalne miasta Poznania, część I, pod red. L. Kurka, Urząd Miejski w Poznaniu, Wydział Ochrony Środowiska, Poznań, 1996 r.,
- *Wśród zwierząt i roślin*, pod red. J. Wiesiołkowskiego, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002.

Materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza dla obszaru planu w skali 1:1000,
- mapa ewidencyjna gruntów w skali 1:1000,
- mapa glebowo-rolnicza,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1988/9,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1992,
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- mapa topograficzna 1:10 000; ark. POZNAŃ – RATAJE, N-33-130-D-d-2, Geokart – International Sp. z o.o., Rzeszów 1998 r.,
- Mapa geomorfologiczna Niziny Wielkopolsko-kujawskiej pod red. B. Krygowskiego (edycja 2007 r. – Instytut Geoekologii i Geoinformacji Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych UAM Poznań),
- Mapy warunków budowlanych na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, w skali 1:10 000, ark. Poznań – Rataje N-33-130-D-d-2, Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Przedsiębiorstwo Geodezyjne i Geologiczno-Fizjograficzne GEOPROJEKT, Warszawa, sierpień 2007 r.

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity, ze zmianami),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1073, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134, tekst jednolity, ze zmianami),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2016 r., poz. 1987, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 14 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminie* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1289, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1121, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1332, tekst jednolity),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446, tekst jednolity),

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2016 r., poz. 446, tekst jednolity z późn. zm.),
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. *w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji* (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2016 r., poz. 71, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. *w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* (Dz. U. z 2016, poz. 1187),
- Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 509) – akt archiwalny,
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. *w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10*,
- Uchwała Nr L/780/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r. *w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 3931),
- Uchwała Nr VI/302/2013 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 12 marca 2013r. *w sprawie: przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 2793),
- Uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r. *w sprawie „Programu ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”*,
- Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. *w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, AkustiX, listopad 2012,
- *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, *lemitor* OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017,
- Uchwała Nr XXXVI/614/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 18 października 2016 r. *w sprawie ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na terenie miasta Poznania* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 26 października 2016 r., poz. 6249),
- Uchwała Nr XV/146/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2011 r. *w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Traszki Ratajskie”* zmieniona uchwałą (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 232, poz. 3736),
- Uchwała Nr XLII/651/VI/2012 rady Miasta Poznania z dnia 18 grudnia 2012 r. *zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Traszki Ratajskie”* (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 450),

- Uchwała Nr XXXVIII/642/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu.

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- Analiza zasadności przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU styczeń 2016,
- Baza danych geologiczno-inżynierskich wraz z opracowaniem Atlasu geologiczno-inżynierskiego Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Przedsiębiorstwo Geodezyjne i Geologiczno-Fizjograficzne GEOPROJEKT, zespół pod kierunkiem mgr inż. M. Musiatewicz, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, sierpień 2007 r.,
- Projekt Uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, MPU 2018 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2012 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011 r.,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2016, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań, 2017 r.,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, WIOŚ, Poznań 2017 r.,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych sieci krajowej w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2016 r. /wg badań PIG/, poznan.wios.gov.pl,

Inne źródła:

- wizja terenowa (kwiecień 2015 r., wrzesień 2017 r.),
- dokumentacja fotograficzna (MPU 2015 r.),
- www.geoinfo.amu.edu.pl
- www.poznan.pios.gov.pl
- www.natura2000.gdos.gov.pl
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ
- <http://www.poznan.pl/mim/wos/>
- www.http://mapy.isok.gov.pl/imap/
- www.salamandra.org.pl
- geoportal.pgi.gov.pl
- bazagis.pgi.gov.pl
- www.mos.gov.pl
- mjwp.gios.gov.pl/mapa

Informacje uzyskane z powyższych materiałów oraz obserwacje zebrane podczas wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru – w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierząt, gleby, klimat lokalny. Na podstawie powyższych materiałów określono również stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego oraz wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu oraz jego najbliższego otoczenia.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w logiczną całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz stopień ogólności ustaleń projektu planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar objęty opracowaniem mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu położony jest w południowo-wschodniej części miasta Poznania, w odległości ok. 4 km od centrum miasta.

Osiedle Lecha to jedno z modernistycznych osiedli Chartowa, zrealizowane na prawym brzegu Warty, na Górnym Tarasie Rataj w latach 70-tych XX w. Osiedle zlokalizowane jest pomiędzy ulicami: Inflancką (poza granicą mpzp), Piaśnicką (w granicy opracowania), Chartowo i Bolesława Krzywoustego (również położonych poza granicą opracowania). Analizowany projekt planu nie obejmuje jednak fragmentu osiedla położonego pomiędzy ulicami Wiatraczną a Bolesława Krzywoustego.

Obszar objęty opracowaniem charakteryzuje się dość wysokim stopniem zainwestowania oraz w miarę jednorodną strukturą funkcjonalną. Dominują tutaj tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, o nieco zróżnicowanym standardzie i parametrach. Obecnie w granicach projektu planu znajduje się zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna średniowysoka i wysoka, w postaci 3 budynków XVIII -kondygnacyjnych (zlokalizowanych od strony ul. Piaśnickiej), 2 budynków XII-kondygnacyjnych (długa „deska” zlokalizowana od ul. Inflanckiej oraz od strony zbiegu ulic Piaśnickiej i Chartowo) i 10 budynków V-kondygnacyjnych, wraz z usługami podstawowymi w parterach budynków (sklepy, punkty usługowe).

Pośród terenów zabudowy mieszkaniowej znajdują się budynki usługowe, funkcjonalnie powiązane z zabudową mieszkaniową osiedla, w tym usług oświaty tj.: Szkoła Podstawowa nr 51 im. Bronisława Szwarca (Osiedle Lecha 37), Przedszkole Nr 6 "Polne Kwiatki" (Osiedle Lecha 79), Przedszkole Nr 53 "Koszałka Opałka" (Osiedle Lecha 14), usług zdrowia – przychodnia rejonowa osiedle Lecha nr 120, usług kultury – Dom Kultury „Orle Gniazdo” (Osiedle Lecha 43) oraz handlu (np. duży budynek usługowy przy ul. Chartowo, stanowiący m.in. siedzibę Kierownictwa i Rady osiedli Lecha i Czecha oraz miejsce lokalizacji sklepów np. spożywczych, odzieżowych). Zabudowie tej towarzyszy gęsta siatka dróg wewnętrznych, place, parkingi oraz wyznaczone miejsca wypoczynku, rekreacji i zabaw dla dzieci tj.: boiska sportowe, place zabaw. Krajobraz zabudowy mieszkaniowej wzbogaca licznie tu występująca zieleń urządzonej, w tym również zieleń wysoka.

W północnej części opracowania znajduje się kościół pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana (Osiedle Lecha 44), natomiast bezpośrednio za nim, w kierunku południowym, rozciąga się rozległy teren dotąd niezabudowany, pokryty roślinnością trawiastą i obsadzony na obrzeżach drzewami, który jest obecnie użytkowany przez mieszkańców osiedla jako boisko sportowe.

Obsługę komunikacyjną dla obszaru projektu planu zapewniają ulice położone bezpośrednio poza jego granicą: główna ruchu przyspieszonego – Bolesława Krzywoustego (tzw. trasa katowicka, na odcinku od ronda Rataje do węzła autostradowego droga krajowa DK 11), główna – Chartowo, zbiorcze – Inflancka, Wiatraczna oraz położona w granicy opracowania – ul. Piaśnicka, jak również wewnętrzne ulice osiedlowe.

Przez obszar objęty przedmiotowym projektem planu przebiegają wysokoparametrowe sieci infrastruktury technicznej, w tym: kolektor deszczowy „Piaśnica” (zlokalizowany wzdłuż wschodniej granicy planu, równolegle do ul. Chartowo), kolektor sanitarny (zlokalizowany w liniach rozgraniczających ul. Piaśnickiej oraz wzdłuż wschodniej granicy opracowania, równolegle do przebiegu kolektora deszczowego), jak również magistrala ciepła (zlokalizowana na terenach osiedla położonych wzdłuż ul. Wiatracznej oraz dalej w kierunku północnym przez jego centralną część, aż do ul. Piaśnickiej).

Analizowany obszar osiedla Lecha od strony północnej otoczony jest parkiem (na terenie którego zlokalizowany jest obowiązujący użytek ekologiczny „Traszk Ratajskie”) i zabudową mieszkaniową wielorodzinną osiedla Tysiąclecia, od wschodu – terenami osiedla Czecha. Od południa analizowany projekt planu sąsiaduje z pasem terenu pomiędzy ul. Wiatraczną oraz ul. Bolesława Krzywoustego, który w dużej mierze pokrywają parkingi gruntowe oraz garaże. Na terenie tym znajduje się również nieczynny już budynek usługowy (dawna piekarnia) oraz bogata, choć zaniedbana, zieleń urządzonej (również wysoka), przedstawiająca nienajlepszy stan sanitarny. Jeszcze dalej w kierunku południowym, przez ul. Bolesława Krzywoustego, analizowany obszar sąsiaduje z zabudową wielorodzinną osiedla Stare Żegrze, a więc terenami o podobnym charakterze do osiedla

Lecha. Po stronie zachodniej znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej zlokalizowanej przy ul. Milczańskiej, oraz nieużytki, natomiast w kierunku północno-wschodnim – teren fabryki papieru „Malta Decor”.

2.2. Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego³ obszar opracowania znajduje się w obrębie mezoregionu Równina Wrzesińska (315.56), należącego do makroregionu Pojezierze Wielkopolskie (315.5). Zgodnie z podziałem geomorfologicznym Niziny Wielkopolskiej Krygowskiego⁴, badany obszar występuje w obrębie Wysoczyzny Gnieźnieńskiej (IX), w subregionie Równiny Średzkiej (IX₁).

Naturalna rzeźba obszaru objętego opracowaniem, podobnie jak całego miasta, została ukształtowana w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, natomiast pod względem geomorfologicznym analizowany teren położony w obrębie równiny sandrowej, pokryty jest formami pochodzenia wodnolodowcowego.

Teren opracowania charakteryzuje się nachyleniem w kierunku północnym, natomiast jego wysokości bezwzględne oscylują w granicach 75,2-81,9 m n.p.m. Tereny położone wzdłuż ulic Inflanckiej i Piaśnickiej, stanowiące jednocześnie najniższe położone fragmenty opracowania, charakteryzują się wysokościami około 75,2-77,2 m, natomiast najwyższe położone fragmenty analizowanego obszaru zlokalizowane są w południowej części projektu planu, wzdłuż ulicy Bolesława Krzywoustego (wysokość 81,9 m n.p.m.). Jak wynika z powyższych informacji, deniwelacje całego terenu w granicach projektu planu sięgają około 6,5 m.

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Zgodnie z informacjami zobrazowanymi na mapie geologicznej⁵, obszar opracowania charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami litologicznymi. Znaczną jego powierzchnię, obejmującą części: północną, centralną oraz południową, zajmują utwory czwartorzędowe w postaci plejstocenijskich osadów wodnolodowcowych poziomu sandrowego I, złożone z piasków różnej granulacji i żwirów, powstałych w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego. Utwory te, odpowiadające typowej progłacialnej sedymentacji sandrowej, zalegają na osadach lodowcowych różnego wieku, a ich miąższość dochodzi maksymalnie do kilkunastu metrów.

Na terenach zlokalizowanych wzdłuż ul. Inflanckiej występują czwartorzędowe, plejstocenijskie gliny zwałowe, powstałe podczas zlodowacenia Warty, zbudowane z gliny, piasków gliniastych z domieszkami pyłów i piasków.

Natomiast na terenach położonych w południowo-wschodniej części obszaru projektu planu, wzdłuż ulicy Chartowo, występują osady organiczne w postaci czwartorzędowych, holocenijskich namulów piaszczystych den dolinnych, związane z płytką doliną cieku Piaśnica.

Jak wynika z mapy hydrograficznej, grunty na terenie objętym projektem planu miejscowego cechuje zróżnicowana przepuszczalność.

Charakterystykę występujących tu gruntów potwierdzają informacje zawarte w Atlasie geologiczno-inżynierskim, w którym dokonano oceny warunków geologiczno-inżynierskich na terenie Poznania⁶. Grunty na głębokości 1 m p.p.t. reprezentowane są na większości analizowanego obszaru przez plejstocenijskie osady wodnolodowcowe poziomu sandrowego I, wykształcone jako piaski różnej granulacji i żwiry. Poziom sandrowy I (90-76 m n.p.m.) odpowiada typowej progłacialnej sedymentacji sandrowej. Na niewielkim południowym fragmencie obszaru opracowania występują natomiast plejstocenijskie gliny zwałowe, wykształcone głównie jako gliny piaszczyste, piaski gliniaste z domieszką kamieni i piasków, barwy żółtej, o miąższości na ogół 3-5 m (a maksymalnie do kilkunastu metrów). Wraz ze wzrostem głębokości w budowie geologicznej obszaru opracowania zdecydowanie zwiększa się udział glin zwałowych wytworzonych podczas zlodowacenia Warty, które na głębokości 2 m p.p.t. zajmują również zachodnią część analizowanego terenu projektu planu, natomiast na głębokości 4 m p.p.t. występują już praktycznie na całej jego powierzchni (z wyjątkiem części centralnej). Gliny te stanowią grunty spoiste skonsolidowane, złożone z gliny, piasków

³ Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994

⁴ Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. 1 Geomorfologia, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Poznań 1961

⁵ Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D Państwowy Instytut Geologiczny, 1990

⁶ Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie

gliniastych z domieszką pyłów i piasków. Maksymalna miąższość glin zwałowych tej serii dochodzi do 3-40 m.

Z punktu widzenia charakterystyki warunków budowlanych praktycznie cały analizowany teren projektu planu charakteryzuje się występowaniem warunków korzystnych dla zabudowy (obecność gruntów nośnych w postaci glin zwałowych).⁷ Jedyne niewielki fragment projektu planu zlokalizowany przy ul. Chartowo, na którym występują grunty organiczne, posiada niekorzystne warunki budowlane.

Budowę geologiczną analizowanego terenu ilustruje załącznik nr 2.

2.4. Zasoby naturalne

Z uwagi na szeroki zakres pojęcia zasobów naturalnych, w prognozie oddziaływania na środowisko zwraca się uwagę jedynie na występowanie na danym obszarze zasobów w postaci złóż surowców mineralnych.

Na obszarze mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie stwierdzono występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych⁸. Północna część terenu objętego projektem mpzp znajduje się jednak w zasięgu terenu górniczego, wyznaczonego w związku z eksploatacją wód termalnych dla celów rekreacyjno-leczniczych w kompleksie Aquaparku Termy Maltańskie, w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Maltańskiego. Zasięg terenu górniczego wskazano na załączniku nr 4 do prognozy.

Cały analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

2.5. Gleby

Gleby analizowanego obszaru zostały wykształcone z glin i piasków gliniastych z domieszkami pyłów i piasków w wyniku bezpośredniej akumulacji lodowca. Z uwagi na dosyć wysoki stopień zainwestowania na przedmiotowym obszarze obecnie występują głównie gleby antropogeniczne, silnie przekształcone w wyniku działalności człowieka.

Na terenach intensywnie zainwestowanych naturalne właściwości gleb uległy silnym modyfikacjom przede wszystkim na skutek trwałego uszczelnienia powierzchni (posadowienie budynków, realizacja dróg) oraz zastosowania szeregu materiałów budowlanych, wpływających na przepuszczalność i stateczność gruntów. W przypadku dużych inwestycji (np. dużych obiektów kubaturowych z kondygnacjami podziemnymi czy też głównych szlaków komunikacyjnych), w celu uzyskania odpowiednich właściwości podłoża, dokonuje się przemieszczenia znacznych ilości mas ziemnych, przemieszczenia wierzchnich warstw gleby, zniszczenia warstwy próchnicznej, jak również wzbogacenia podłoża o materiały takie jak piasek, żwir, czy też inne materiały wykorzystywane przy inwestycjach budowlanych. Działania te przyczyniają się do istotnych zmian w zakresie stopnia przepuszczalności gleb oraz tempa infiltracji wód opadowych i roztopowych. W przypadku trwałego uszczelnienia powierzchni występuje natomiast zjawisko pozbawienia gleb naturalnych właściwości biologicznych.

Gleby antropogeniczne, poza występowaniem zanieczyszczeń fizycznych, wykazują również obecność zanieczyszczeń chemicznych, takich jak metale ciężkie oraz węglowodory wielopierścieniowe. Zanieczyszczenia te spowodowane są opadem pyłów pochodzenia przemysłowego, emisją niską, związaną ze spalaniem węgla kamiennego w indywidualnych systemach grzewczych oraz emisją komunikacyjną, pochodzącą z transportu samochodowego i kolejowego. Na podstawie dostępnych map geochemicznych dla miasta Poznania⁹ stwierdzono, że w granicach projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B występują stężenia pierwiastków na poziomach zbliżonych do tych występujących w śródmiejskiej części miasta. Natomiast większe, punktowe anomalie stwierdzono tylko w rejonie zachodniej granicy projektu planu – w rejonie skrzyżowania ul. Inflanckiej i ul. Bolesława Krzywoustego – w zakresie: cynku (>67 mg/kg) i ołowiu (>37 mg/kg).

Gleby występujące w rejonie opracowania mpzp, podobnie jak całej śródmiejskiej części miasta, charakteryzują się alkaicznym odczynem (pH>7,4). Zasadowy odczyn gleb spowodowany jest

⁷ Mapy warunków budowlanych na głębokościach 1 m, 2 m, 4 m, w skali 1:10 000, ark. Poznań – Rataje N-33-130-D-d-2, Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Przedsiębiorstwo Geodezyjne i Geologiczno-Fizjograficzne GEOPROJEKT, Warszawa, sierpień 2007 r.

⁸ bazagis.pgi.gov.pl

⁹ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, Lis J., Pasieczna A., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2005

głównie opadem alkaicznych pyłów, emitowanych przez zakłady produkcyjne oraz znacznym udziałem gleb antropogenicznych, zanieczyszczonych materiałami budowlanymi o wysokiej zawartości wapnia¹⁰.

2.6. Warunki wodne

Obszar opracowania pod względem hydrograficznym położony jest w dorzeczu rzeki Odry, w regionie wodnym rzeki Warty, w zlewni III rzędu Cybiny, stanowiącej prawostronny dopływ rzeki Warty. Pozbawiony jest on cieków oraz zbiorników wodnych. Tereny położone w granicach obszaru opracowania znajdują się natomiast w zasięgu jednolitej części wód JCWP Cybina (kod PLRW600017185899) oraz w zasięgu JCWPd nr 60.

Osiedle Lecha należy do zlewni kolektora deszczowego „Piaśnica”. Przebiega on w południowo-wschodnim oraz wschodnim krańcu obszaru objętego planem. Piaśnica stanowi największy dopływ rzeki Cybiny w granicach miasta Poznania. Współcześnie zlewnia Piaśnicy uległa jednak znacznym przeobrażeniom. Ciek pozbawiony został obszaru źródłiskowego (położonego na południe od terenów kolejowych stacji Poznań-Franowo) oraz na znacznym odcinku został ujęty w system kanalizacyjny. Obecnie tylko jego niewielki fragment (pomiędzy terenami kolejowymi a ul. Bolesława Krzywoustego) przepływa w otwartym korycie, natomiast pozostała część została ujęta właśnie w kolektor deszczowy „Piaśnica”, który uchodzi do Cybiny poniżej jazu piętrzącego wody jeziora Maltańskiego¹¹. Kolektor „Piaśnica” jest obecnie przeciążony, w związku z czym planowana jest inwestycja na jego przebiegu wraz z budową nowego kanału deszczowego w układzie równoległym do istniejącego kolektora.¹²

Zgodnie z informacjami przedstawionymi na mapie hydrogeologicznej¹³, cały obszar opracowania zlokalizowany jest w obrębie jednostki 1cTrI poziomu mioceńskiego, wydzielonej w trzeciorzędowym piętrze wodonośnym, zbudowanej z piasków, głównie drobnoziarnistych i mułkowatych o miąższości od kilkunastu do 70 m, średnio 30 m, występujących na głębokości od 50 m p.p.t. do ok. 100 – 140 m p.p.t. pod nakładem słabo przepuszczalnych glin morenowych czwartorzędu oraz kompleksem iltów poznańskich miocenu, o charakterze bardzo słabo przepuszczalnym.

W obszarze objętym projektem mpzp pierwsze zwierciadło wód podziemnych występuje na głębokości 2 m p.p.t. Na omawianym terenie znajdują się dwie czynne, awaryjne studnie czwartorzędowe¹⁴. Obie studnie są studniami publicznymi. Jedna z nich (O/62) znajduje się na dużym terenie otwartym, użytkowanym obecnie jako boisko trawiaste w centralnej części osiedla, druga studnia (O/63) natomiast zlokalizowana jest na terenie boiska sportowego przy szkole podstawowej nr 51 im. Bronisława Szwarca (nie jest widoczna z powierzchni terenu).

2.7. Szata roślinna

Na całym analizowanym terenie szata roślinna została ukształtowana przez człowieka. W obszarze opracowania można wyróżnić zieleń urządzonej parkową – typową zieleń urządzonej osiedli mieszkaniowych z lat 70-tych oraz zieleń urządzonej towarzyszącą ulicom podstawowego układu komunikacyjnego. Kształtowanie zieleni osiedla mieszkaniowego przebiegało wraz z zabudowywaniem terenu przez spółdzielnię mieszkaniową, różnych inwestorów i właścicieli pojedynczych terenów oraz prowadzeniem uzbrojenia przez gestorów sieci infrastrukturalnych.

Zieleń urządzonej osiedla zajmuje duże powierzchnie w stosunku do całego zagospodarowania przedmiotowego osiedla. Obecnie w jej składzie dominują głównie drzewa, skupiska krzewów oraz trawniki. Liczne, stare, wysokopienne drzewa (najczęściej topole *Populus sp.*) zgrupowane są przy chodnikach łączących poszczególne bloki i obiekty usługowe. Drzewa posadzone zostały również dla ocienienia parkingów, boisk sportowych, placów zabaw oraz pod samymi blokami. Na większości

¹⁰ jw.

¹¹ Kowalik A., Zmiany sieci wodnej w Poznaniu w latach 1945-1994, w: Wody powierzchniowe Poznania Problemy wodne obszarów miejskich, pod red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza Zakład Hydrologii i Gospodarki Wodnej, Poznań Sorus 1995 r., str. 71-72

¹² Do czasu realizacji inwestycji z zakresu kanalizacji deszczowej na terenie osiedla i w jego najbliższym sąsiedztwie (ul. Wiatraczna i Bolesława Krzywoustego) wstrzymane jest wydawanie warunków technicznych na podłączenie nowych obiektów do sieci kanalizacji deszczowej. Jak wynika z informacji Aquaet, w przypadku budowy na terenie objętym planem nowych obiektów, które będą generować ścieki deszczowe, należy przewidzieć miejsce na budowę zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych i roztopowych; Informacje z wniosku Aquaet do projektu planu

¹³ Mapa hydrogeologiczna Polski, w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa

¹⁴ dane z mapy SIP ZGiKM GEOPOZ i z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Poznania

powierzchni biologicznie czynnych, zwłaszcza pod drzewami i w miejscach przeznaczonych do celów rekreacyjnych, zaprowadzone są trawniki. Trawniki poprzecinane są chodnikami i pokrywają zasadniczo wszystkie powierzchnie między blokami oraz wokół obiektów usługowych itp. Skupiska krzewów zwykle, podobnie jak drzewa, zgrupowane są przy głównych ciągach komunikacyjnych oraz przy granicach terenów o różnych funkcjach. Krzewy w formie żywopłotów zwykle osłaniają śmietniki i parkingi lub też oddzielają np. obiekty oświaty od reszty osiedla.

Najczęściej spotykanymi gatunkami drzew wśród zieleni osiedlowej są: klon pospolity (*Acer platanoides*), lipa drobnolistna (*Tilia cordata*), topola Simona (*Populus simonii*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), klon jesionolistny (*Acer negundo*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), robinia akacja (*Robinia pseudoacacia*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola włoska (*Populus nigra* var. *Italica*), wierzba płacząca (*Salix x sepulcralis 'Chrysocoma'*), jarzab pospolity (*Sorbus aucuparia*) i topola amerykańska (*Populus x euroamericana*). Rzadziej między blokami można spotykać takie drzewa jak: jarzab mączny (*Sorbus aria*), dąb szypułkowy (*Quercus robur*), dąb czerwony (*Quercus rubra*), klon srebrzysty (*Acer saccharinum*), kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*) i inne. Wśród zieleni przeważają gatunki liściaste drzew, rzadko między blokami można napotkać rosnące, zwykle pojedyncze, egzemplarze drzew iglastych. Zwykle towarzyszą one różnego rodzaju obiektom usługowym. W składzie gatunkowym iglastych drzew przeważają takie gatunki, jak: świerk srebrzysty (*Picea pungens* f. *glauca*), jodła jednobarwna (*Abies concolor*), sosna czarna (*Pinus nigra*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), daglezwia zielona (*Pseudotsuga menziesii*), modrzew (*Larix sp.*) i żywotnik zachodni (*Thuja occidentalis*).

Pierwotna zieleń osiedlowa w swoim składzie gatunkowym zawierała wiele drzew zaliczanych do gatunków szybkorosnących – mających szybko zazielenić osiedle i osłonić od silnych podmuchów wiatru od strony pobliskich pól uprawnych. Szybkorosnące gatunki, takie jak: topola (*Populus sp.*), wierzba (*Salix sp.*) i klon jesionolistny (*Acer negundo*) są najczęściej niestety gatunkami podatnymi na choroby, a zatem również i krótkowiecznymi. Dlatego też obecnie, w wielu miejscach po usuniętych ww. drzewach, sukcesywnie uzupełnia się zieleń osiedlową nowymi nasadzeniami.

Spośród krzewów w zieleni osiedlowej najczęściej można zobaczyć takie gatunki, jak: ligustr pospolite (*Ligustrum vulgare*), tawuła (*Spiraea sp.*), jaśminowiec (*Philadelphus sp.*), suchodrzew tatarski (*Lonicera tatarica*) osiągający rozmiary małych drzewek, śnieguliczka biała (*Symphoricarpos albus*), berberys (*Berberis sp.*), czy też irga (*Cotoneaster sp.*), rzadziej: bukszpan wiecznie zielony (*Buxus sempervirens*), trzmielina Fortune'a (*Euonymus fortunei*), róża (*Rosa sp.*), sumak octowiec (*Rhus typhina*), bez lilak (*Syringa vulgaris*), głóg (*Crataegus sp.*), tamaryszek (*Tamarix sp.*), dereń (*Cornus sp.*), forsycja (*Forsythia sp.*), pięciornik krzewiasty (*Potentilla fruticosa*), ognik (*Pyracantha sp.*), złotokap pospolity (*Laburnum anagyroides*), karagana syberyjska (*Caragana arborescens*), parczelina trójlistkowa (*Ptelea trifoliata*) itp. W kompozycjach z drzewami iglastymi często zestawiane są również iglaste gatunki krzewów, takich jak: żywotniki (*Thuja sp.*), jałowce (*Juniperus sp.*) i cisy (*Taxus sp.*).

Zieleń urządzona towarzysząca ulicom podstawowego układu komunikacyjnego składa się głównie z drzew posadzonych w skupiskach lub rzędach na trawiastych powierzchniach poboczy, skarp i między rozjazdami ulic.

2.8. Świat zwierzęcy

Obszar projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, z uwagi na obecne zagospodarowanie terenu, czyli istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, obiekty usługowe oraz sieć ciągów komunikacyjnych, jak również sąsiedztwo terenów zabudowanych i komunikacyjnych, w tym dróg o dużym natężeniu ruchu (stanowiących bariery ekologiczne), nie tworzy atrakcyjnego siedliska dla fauny. Obszar projektu planu charakteryzuje się dość ograniczonym składem gatunkowym flory, o walorach użytkowych istotnych głównie z punktu widzenia funkcjonowania człowieka. Z tego względu na analizowanym obszarze występuje dość ograniczony liczebnie i wyspecjalizowany skład gatunkowy fauny.

Skład lokalnej fauny uzależniony jest nie tylko od ww. charakteru flory, ale również od możliwości zaadaptowania przez zwierzęta różnego rodzaju obiektów oraz przystosowanie się do dobowego, sezonowego, jak i wieloletniego sposobu funkcjonowania terenów zurbanizowanych. Taka sytuacja pozwala na zapewnienie odpowiednich warunków życiowych jedynie mało wymagającym gatunkom zwierząt, głównie bezkręgowcom i ptakom.

Spośród bezkręgowców wymienić tu można występującego na obszarach zieleni porośniętych różnymi trawami pasikonika zielonego (*Tettigonia viridissima*), wiele gatunków szarańczaków

(*Acridoidea*), skorka pospolitego (*Forficula auricularia*), kowala bezskrzydłego (*Pyrrhocolis apterus*), biedronkę siedmiokropkę (*Coccinella septempunctata*) oraz niektórych przedstawicieli rzędu błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*), m.in. trzmieli (*Bombus*). W sezonie wiosennym i letnim kwitnące krzewy i drzewa stanowią źródła pokarmu dla owadów zapylających.

Z punktu widzenia kształtowania różnorodności lokalnej ornitofauny niezwykle istotny jest duży udział zieleni wysokiej pośród zieleni osiedla. Drzewa, zwłaszcza wiekowe, stanowią atrakcyjne miejsce występowania, żerowania i rozrodu rodzimych gatunków ptaków. Tereny osiedla sprzyjają występowaniu gatunków synantropijnych awifauny takich jak: gołąb miejski (*Columba livia f. urbana*) – częściowa ochrona gatunkowa, sroka (*Pica pica*) – częściowa ochrona gatunkowa, kawka zwyczajna (*Coloeus monedula*) – ścisła ochrona gatunkowa. Obecność i łatwa dostępność do śmietników osiedlowych przyciąga gatunki takie jak: gawron (*Corvus frugilegus*), wrona siwa (*Corvus cornix*) – częściowa ochrona gatunkowa, mewa śmieszka (*Larus ridibundus*) – ścisła ochrona gatunkowa. Pojedyncze drzewa owocowe oraz krzewy o owocach jadalnych dla ptaków, przyciągają również sikorki bogatki (*Parus mjaor*) i kwiczoły (*Turdus pilaris*) – objęte ścisłą ochroną gatunkową.

Charakterystycznymi gatunkami dla osiedli blokowych są również: wróbel zwyczajny (*Passer domesticus*) i jeryk (*Apus apus*), zakładające gniazda w otworach i szczelinach budynków, a także jaskółka oknówka (*Delichon urbica*), zakładająca gniazda we wnękach okiennych budynków. Kolejnym gatunkiem ptaków bytujących w obrębie osiedli mieszkaniowych jest pustułka (*Falco tinnunculus*), mały drapieżny ptak, który w miastach gniazduje m.in. na wysokich budynkach mieszkalnych. W 2014 r. PTOP SALAMANDRA w ramach realizacji projektu „Czynna ochrona sokoła pustułki w Poznaniu” zainstalowała nowe budki lęgowe na trzech budynkach mieszkalnych na osiedlu Lecha¹⁵. Wszystkie wyżej wskazane gatunki ptaków objęte są ścisłą ochroną gatunkową wymagającą ochrony czynnej na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt¹⁶.

Tereny zurbanizowane nie sprzyjają występowaniu płazów i gadów, dlatego jest ich tutaj niewiele, jednakże w zagospodarowanych zielenią fragmentach osiedla pojawić się mogą prawnie chronione (ochrona ścisła) osobniki m.in. ropuchy zielonej (*Bufo viridis*) i żaby trawnej (*Rana temporaria*).

Na całym terenie osiedla ssaki reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, które upodobały sobie bliskie sąsiedztwo ludzi, takie jak mysz polna (*Apodemus agrarius*), mysz domowa (*Mus musculus*) i szczur wędrowny (*Rattus norvigus*).

2.9. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Warunki klimatyczne w Poznaniu w znacznym stopniu ukształtowane zostały poprzez napływające w kierunku miasta masy powietrza. Dominującymi masami powietrza, szczególnie w okresie letnim i jesiennym, są masy powietrza polarno - morskiego, które napływają znacznie częściej niż powietrze polarno-kontynentalne. Najrzadziej pojawiają się masy powietrza arktycznego oraz zwrotnikowego.

Najczęściej przemieszczającymi się nad terenami Poznania frontami są fronty chłodne, powodujące znaczne wahania ciśnienia, odczuwalny spadek temperatury powietrza oraz wzrost prędkości wiatru. Zjawiskom tym towarzyszy również występowanie opadów, często o znacznej gwałtowności. Średnio w ciągu roku notowanych jest w Poznaniu 67 dni, w których przemieszczają się fronty chłodne i 42, w których przemieszczają się fronty ciepłe. Najdłużej obserwowany jest okres bezfrontowy i wynosi on 230 dni w roku.

Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań – Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji, przedstawia poniższa tabela:

¹⁵ www.salamandra.org.pl

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 2183

Tabela 1. Elementy klimatu w rejonie Poznań-Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
ROK 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
ROK 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79
ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
ROK 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													
ROK 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Zródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska; Poznań 2011; <http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiary wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań - Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971 – 2000) wynosiła 508 mm. Natomiast roczna suma opadów atmosferycznych, stanowiąca 136% normy, wynosiła w roku 2010 692 mm.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu – 6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru.

Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w 2010 r. w grudniu – 4,1 m/s. Z kolei najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971 – 2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba ciszy, co może przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru utrzymującymi się przez dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależna jest od pory roku. W 2010 r. na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotności osiąga w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości występują w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy osiągnęły wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

W przypadku terenów zurbanizowanych sposób ich zagospodarowania powoduje modyfikację podstawowych parametrów meteorologicznych. Wśród nich należy wymienić przede wszystkim szybsze nagrzewanie się powietrza w obrębie terenów zabudowanych z licznymi powierzchniami utwardzonymi (np. szerokimi trasami komunikacyjnymi, parkingami). Ponadto, wysoka blokowa zabudowa powoduje utrudnienia w swobodnych ruchach mas powietrza i powstawanie turbulencji w bezpośrednim otoczeniu wysokich budynków. Pomimo to, należy stwierdzić, że wewnątrz osiedla panują korzystne warunki mikroklimatyczne. Powoduje to gęsta szata roślinna z dominacją wysokich drzew, znaczny udział krzewów i powierzchni trawiastych. Omawiany teren jest doskonałym przykładem obszaru, na którym zieleń odgrywa bardzo duży pozytywny wpływ na warunki

mikroklimatyczne, poprzez podnoszenie wilgotności powietrza, zmniejszenie nasłonecznienia oraz korzystną cyrkulację.

2.10. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Udział zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

Sąsiedztwo obszaru objętego granicami projektu mpzp stanowią: osiedla mieszkaniowe (os. Czecha, os. Tysiąclecia, a w dalszej odległości os. Orła Białego i os. Stare Żegrze), tereny komunikacyjne (ul. Bolesława Krzywoustego, ul. Inflancka, ul. Piaśnicka, ul. Chartowo) oraz dalej, w kierunku południowo-wschodnim, tereny wielkopowierzchniowego handlu (przede wszystkim centrum handlowe M1, Franowo, IKEA). Natomiast na zachód od obszaru objętego projektem planu zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna przy ul. Milczańskiej, oraz w kierunku północno-wschodnim znajdują się tereny produkcyjno-usługowe, w tym m.in. fabryka papierów dekoracyjnych Malta Decor, przylegająca do ul. Inflanckiej od zachodu.

Biorąc pod uwagę gęstą sieć cieplną (przebieg podziemnej magistrali ciepłej wraz z siecią rozdzielczą), należy zakładać, że budynki wielorodzinne oraz placówki oświatowe podłączone są do miejskiej sieci ciepłej, natomiast nie wyklucza się stosowania ogrzewania za pomocą indywidualnych kotłowni dla poszczególnych budynków usługowo-handlowych, opalanych różnymi rodzajami paliw. W granicach projektu planu nie znajdują się natomiast budynki jednorodzinne ogrzewane w sposób indywidualny (stanowiące źródło emisji niskiej).

Instalacje grzewcze budynków, w zależności od rodzaju stosowanego paliwa, generują różne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, obejmujących m.in. tlenki siarki (głównie SO₂), tlenki azotu (NO_x), dwutlenek węgla (CO₂) oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM10 i pył PM2,5). Z kolei ruch komunikacyjny generuje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania opon pojazdów i nawierzchni jezdni.

Wspomniane szlaki komunikacyjne stanowią wprawdzie liniowe źródło zanieczyszczeń, należy jednak podkreślić, że wyniki wielu szczegółowych analiz stężeń zanieczyszczeń powietrza w rejonie tras komunikacyjnych (na terenie miasta Poznania) o podobnych parametrach i wskaźnikach natężenia ruchu pojazdów, prowadzonych w ramach ocen oddziaływania na środowisko realizacji inwestycji drogowych, wskazują na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń substancji poza granicami pasa drogowego. Nie należy zatem spodziewać się występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenach przylegających do wymienionych głównych szlaków komunikacyjnych, zlokalizowanych jednocześnie w granicach obszaru opracowania.

Ze względu na brak punktów pomiarowych, zlokalizowanych w granicach projektu mpzp, analizę jakości powietrza atmosferycznego przeprowadzono na podstawie wykonywanej przez WIOŚ rocznej oceny jakości powietrza dla poszczególnych stref, wyznaczonych w oparciu o ustawę *Prawo ochrony środowiska*. Teren będący przedmiotem niniejszego opracowania znajduje się w granicach strefy aglomeracja poznańska¹⁷.

Wykonana przez WIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM2,5, pyłu PM10, benzo(a)pirenu B(a)P, arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), ołowiu (Pb), ozonu (O₃). Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2016 przedstawia poniższa tabela.

¹⁷ Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2017 r.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2016 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Zródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2016, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2017 r., <http://www.poznan.wios.gov.pl>

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, pyłu PM_{2,5}, As, Cd, Ni, Pb, O₃, oceniane pod kątem ochrony zdrowia ludzi za 2016 r., nie przekraczały poziomów dopuszczalnych bądź docelowych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A.

Ze względu na stwierdzone przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu PM₁₀ (dla stężeń 24-godzinnych) strefa aglomeracja poznańska w 2016 r. (podobnie jak w latach ubiegłych) zaliczona została do klasy C. Na terenie miasta Poznania nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych dla pyłu PM₁₀.

W przypadku stężeń benzo(a)pirenu, na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano stężenia przekraczające poziom docelowy. Na podstawie wykonanych pomiarów, wszystkie strefy, w tym strefę aglomeracja poznańska, zaliczono do klasy C.

Ze względu na występowanie na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W latach ubiegłych, ze względu na występowanie w zasięgu granic strefy aglomeracja poznańska przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ oraz benzo (a)pirenu, opracowano programy naprawcze, wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza – *Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań*¹⁸, *Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim*¹⁹ oraz *Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim*²⁰. Dokumenty te utraciły swoją moc na skutek wejścia w życie zapisów uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”²¹. Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, m.in. zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy, stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej (towarzyszącej zabudowie), czy też tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów.

Należy jednocześnie podkreślić, że podjęcie działań mających na celu ograniczenie emisji benzo(a)pirenu do poziomów umożliwiających dotrzymanie obowiązujących standardów, jest szczególnie ważne w kontekście dużej szkodliwości benzo(a)pirenu dla zdrowia ludzkiego, a także roślinności, gleb i wody.

2.11. Klimat akustyczny

Obszar objęty granicami opracowania projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu położony jest w południowo-wschodniej części miasta Poznania, na Ratajach. Granice projektu planu wyznaczają ulice: od północnego-wschodu – ul. Piaśnicka z trasą tramwajową, od południowego wschodu – ul. Chartowo także z trasą tramwajową, od południowego zachodu – ul. Wiatraczna oraz położona dalej ul. Bolesława Krzywoustego, a od północnego-zachodu – ul. Inflancka, z których w granicach opracowania znajduje się tylko ul. Piaśnicka. Obie trasy tramwajowe znajdują się poza granicami obszaru projektu planu.

¹⁸ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r.

¹⁹ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 508, akt archiwalny)

²⁰ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 509, akt archiwalny)

²¹ Uchwała Nr XI/316/15 z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 6241)

W granicach projektu planu znajduje się przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna średniowysoka i wysoka (3 budynki XVIII kondygnacyjne, 2 budynki XII kondygnacyjne oraz 10 budynków V kondygnacyjnych), wraz z usługami podstawowymi w parterach budynków. Pośród terenów zabudowy mieszkaniowej znajdują się tereny i obiekty usługowe, w tym obiekty: usług oświaty – szkoła podstawowa nr 51 im. B. Szwarca, przedszkole nr 53 im. Koszałka Opałka i przedszkole nr 6 „Polne Kwiatki”, usług zdrowia – przychodnia rejonowa, usług kultury – Dom Kultury „Orle Gniazdo” oraz usług handlu, a także usług kultury religijnej – kościół pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana, za którym – w kierunku południowym – rozciąga się rozległy teren, dotąd niezabudowany, pokryty roślinnością trawiastą i obsadzony drzewami, na którym obecnie funkcjonuje „dzikie” boisko sportowe – użytkowane przez mieszkańców osiedla. Zabudowie osiedlowej towarzyszy siatka dróg wewnętrznych, place, parkingi oraz wyznaczone miejsca wypoczynku, rekreacji i zabaw dla dzieci.

Obsługę komunikacyjną dla obszaru projektu planu zapewniają ulice położone bezpośrednio poza jego granicami (ulica główna ruchu przyspieszonego – ul. Bolesława Krzywoustego, ulica główna – ul. Chartowo, ulice zbiorcze – ul. Inflancka i ul. Wiatraczna) oraz ulica zbiorcza położona w granicach opracowania – ul. Piaśnicka, a także wewnętrzne ulice osiedlowe.

Analizowany obszar projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu otoczony jest zabudową mieszkaniową wielorodzinną pozostałych osiedli ratajskich i sąsiaduje: od północno-wschodu – z zabudową Osiedla Tysiąclecia, od południowego wschodu – z zabudową Osiedla Czecha, od południowego zachodu (za ul. Bolesława Krzywoustego) – z zabudową Osiedla Stare Żegrze, czyli terenami o podobnym charakterze do zabudowy Osiedla Lecha. Po stronie północno-zachodniej znajdują się tereny nowszej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zlokalizowanej przy ul. Milczańskiej, oraz nieużytki, natomiast w kierunku północnym – teren fabryki papieru „Malta Decor”. Nieco inny charakter ma teren położony w południowo-zachodniej części obszaru opracowania, pomiędzy ul. Wiatraczną oraz ul. Bolesława Krzywoustego, który obecnie zajmują głównie parkingi gruntowe oraz garaże. Na terenie tym znajduje się również nieczynny już budynek usługowy (dawna piekarnia) oraz bogata, choć zaniedbana zieleń urządzona (również wysoka).

Tereny w obszarze analizowanego projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, o obecnym zagospodarowaniu i użytkowaniu, podlegają w większości ochronie akustycznej w środowisku – na mocy przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*²² oraz przepisów wykonawczych do niej w dziedzinie akustyki, czyli m.in. rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*²³ (które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania akustyczne dla terenów zabudowy narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, w tym wypadku hałasu samochodowego i tramwajowego, będące przedmiotem poprzedniego rozporządzenia²⁴, obowiązującego w dziedzinie oddziaływania tego typu źródeł hałasu na środowisko – do października 2012 r.).

Ochroną akustyczną w środowisku na analizowanym obszarze objęte są w związku z tym tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, a także tereny rekreacyjno-wypoczynkowe oraz tereny zabudowy usług oświaty, tj.: szkoły podstawowej nr 51 oraz przedszkola nr 6 i przedszkola nr 53, czyli tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez drogi, w tym trasy tramwajowe, wyrażone wskaźnikami długookresowego średniego poziomu dźwięku L_{DWN} (w porze dzienne-wieczorno-nocnej) i L_N (w porze nocnej), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem w środowisku – wynoszą aktualnie: $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB – w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, a także $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB – w przypadku terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, przy czym w przypadku niewykorzystywania terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy).

Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego i tramwajowego w obszarze analizowanego projektu planu – dla terenów objętych ochroną akustyczną w środowisku, wyrażone za pomocą

²² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity, ze zmianami)

²³ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

²⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

wskaźników L_{DWN} i L_N , na wysokości obserwatora 4 m od poziomu terenu, zdefiniowano na podstawie najnowszej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁵ (na podstawie wymagań obowiązującego rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji²⁶), w załączniku nr 3 – dla hałasu samochodowego od Inflanckiej oraz ul. Chartowo, a także ul. Wiatracznej i równoległej do niej ul. Bolesława Krzywoustego (wszystkie poza planem), jak również od ul. Piaśnickiej (w granicach opracowania), natomiast w załączniku nr 4 – dla hałasu tramwajowego od tras biegnących w ul. Chartowo oraz w ul. Piaśnickiej (obie trasy poza planem).

Z analizy plansz na załączniku nr 3 wynika, że obecnie hałas samochodowy nie przekracza dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku – wymaganych dla rozmieszczonych na obrzeżach analizowanego obszaru projektu planu terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – $L_{DWN}^* = 68$ dB (w porze dzieńno-wieczorno-nocnej) oraz $L_N^* = 59$ dB (w porze nocnej). Na zewnętrznych granicach tych terenów zabudowy, hałas samochodowy kształtuje się w porze dzieńno-wieczorno-nocnej na następujących poziomach wartości: od strony ul. Inflanckiej oraz ul. Piaśnickiej, a także częściowo od strony ul. Chartowo, na odcinku bliżej ul. Piaśnickiej – poniżej poziomu $L_{DWN} = 60$ dB, natomiast na dalszym odcinku ul. Chartowo, w kierunku ul. Wiatracznej i ul. Bolesława Krzywoustego – na poziomie ok. $L_{DWN} = 61-63$ dB, przy czym wzdłuż linii zabudowy hałas spada tam do wartości ok. $L_{DWN} = 60$ dB. Z kolei, od strony ul. Wiatracznej i ul. Bolesława Krzywoustego panują już nieco gorsze warunki akustyczne w środowisku, bo poziom hałasu na granicy terenów zabudowy kształtuje się na poziomie wartości – ok. $L_{DWN} = 67-69$ dB, a na linii zabudowy ok. $L_{DWN} = 65-66$ dB. W porze nocnej poziom hałasu samochodowego kształtuje się na relatywnie niższych poziomach wartości – ok. $L_N = 50-52$ dB, poza odcinkiem południowo-zachodnim, od strony ul. Wiatracznej i ul. Bolesława Krzywoustego, gdzie hałas ten osiąga poziom: ok. $L_N = 59-60$ dB – na granicy terenów zabudowy oraz ok. $L_N = 56$ dB – na linii zabudowy. Widać zatem, że we wszystkich opisanych przypadkach hałas samochodowy nie przekracza wymaganych standardów akustycznych w środowisku. Należy przyjąć, że na wyższych kondygnacjach budynków, gdzie poziom hałasu może wzrosnąć, również nie są przekraczane dopuszczalne poziomy hałasu, wymagane dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

W przypadku terenu przedszkola nr 53, hałas samochodowy z ul. Wiatracznej i ul. Bolesława Krzywoustego oraz z ul. Inflanckiej, kształtuje się na poziomie dopuszczalnym w porze dzieńno-wieczorno-nocnej – $L_{DWN}^* = 64$ dB, na zewnętrznych granicach tego terenu, przy czym na wysokości obserwatora (czyli dzieci znacznie niższych niż 4 m) poziom hałasu jest mniejszy i nie przekracza wymaganego kryterium. Pozostałe tereny usług oświaty, położone wewnątrz osiedla przedszkole nr 6 oraz szkoła podstawowa nr 51, mają zapewnione komfortowe warunki akustyczne w środowisku.

Załącznik nr 3 nie zawiera informacji o oddziaływaniu akustycznym hałasu samochodowego od ulic wewnętrznych, osiedlowych, zlokalizowanych w obszarze projektu planu. Niemniej przyjmuje się, że ulice te nie są źródłem zakłóceń przekraczających dopuszczalne standardy akustyczne w środowisku – nie tylko dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (w porze dziennej i wieczornej), ale także nie przekraczają wymaganych kryteriów akustycznych dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży.

Z kolei, z analizy plansz przedstawionych na załączniku nr 4 wynika, że również hałas tramwajowy z ul. Piaśnickiej i ul. Chartowo nie stanowi zagrożenia w środowisku – na analizowanych terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej Osiedla Lecha.

Poziom hałas tramwajowego z ul. Piaśnickiej kształtuje się wzdłuż północno-wschodniej granicy terenu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej XVIII kondygnacyjnej (ale na wysokości obserwatora 4 m) – na poziomie poniżej $L_{DWN} = 55$ dB, w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz poniżej $L_N = 50$ dB w porze nocnej. Na wysokości budynków mieszkalnych hałas ten spada do jeszcze niższych wartości. Z uwagi na większe odległości obserwatorów od najbliższych źródeł hałasu tramwajowego czy samochodowego (ul. Piaśnicka), poziomy dźwięku powinny być niższe. Niemniej, w wyniku braku lub mniejszego pochłaniania energii dźwiękowej na drodze propagacji hałasu, odczuwalne wrażenie uciążliwości akustycznej będzie gorsze, także z uwagi na większy na wyższych kondygnacjach wpływ oddziaływania innych źródeł zakłóceń akustycznych, rozmieszczonych nawet

²⁵ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340)

dalej od budynków oraz od osiedla, czyli wyższe tło akustyczne w środowisku. W takim przypadku, na wyższych kondygnacjach może być nieco głośniejsze, w porze nocnej, ale wymagane kryterium nie jest zagrożone.

Z kolei, hałas tramwajowy od ul. Chartowo, który oddziałuje na budynki wielorodzinne V kondygnacyjne, również jest znacznie niższy od wartości dopuszczalnych w środowisku w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej, wymaganych odpowiednio dla pory dzień-noć oraz pory nocnej.

W przypadku obu omówionych wyżej źródeł hałasu komunikacyjnego – samochodowego oraz tramwajowego – należy stwierdzić, że warunki akustyczne w środowisku znacznie poprawiły się w porównaniu z sytuacją sprzed 5-ciu lat, ocenianą na podstawie poprzedniej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*²⁷, obejmującej wyniki badań hałasu prowadzonych w latach 2011-12.

Na obszarze objętym opracowaniem nie są zlokalizowane zakłady przemysłowe. Jedyne fragment północnej granicy obszaru opracowania sąsiaduje z terenem fabryki papieru „Malta Decor”. Na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*²⁸ stwierdza się jednak, że oddziaływanie tej fabryki na środowisko nie jest uciążliwe dla otoczenia, bo izolacje o najniższych definiowanych na mapach akustycznych poziomach²⁹ – $L_{DWN} = 55$ dB w porze dzień-noć oraz $L_N = 50$ dB w porze nocnej – nie sięgają granic opracowania niniejszego projektu planu.

Nie stwierdza się również uciążliwości akustycznych w środowisku zewnętrznym, związanych z występowaniem lub działalnością usług czy innych źródeł hałasu, czyli oddziaływań tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – o zdefiniowanych, znacznie zaostrzonych, dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku (w rozporządzeniu w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku³⁰), chociaż zakłócenia takie mogą występować. Do tego typu obiektów można zaliczyć zlokalizowane w obszarze projektu planu: usługi w parterach budynków (sklepy, punkty usługowe), obiekty handlowo-usługowe (pawilony usługowo-handlowe, sklepy osiedlowe, targowiska), a także kościół pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana, jak również place zabaw i boiska sportowe zlokalizowane wewnątrz osiedla, a także parkingi i ogólnodostępne miejsca postojowe. Nie ma jednak informacji o uciążliwym akustycznie oddziaływaniu takich potencjalnych źródeł hałasu.

Hałas lotniczy, związany z przelotami samolotów na lotnisko Poznań-Ławica oraz Poznań-Krzesiny – na podstawie informacji zawartych w aktualnej *Mapie akustycznej miasta Poznania 2017*³¹ – nie obejmuje granic obszaru projektu planu.

Podobnie, na obszar projektu planu nie oddziałuje hałas kolejowy, w związku ze znacznym oddaleniem torowisk i szlaków kolejowych.

Podsumowując należy stwierdzić, że w stanie istniejącym warunki akustyczne w środowisku, w obszarze projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu są bardzo korzystne przede wszystkim wewnątrz osiedla – dla wszystkich zlokalizowanych tam funkcji terenów i obiektów, wymagających zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku, a więc dla rozmieszczonych wewnątrz terenów i obiektów usług oświaty oraz budynków mieszkalnych wielorodzinnych.

Również korzystne warunki akustyczne w środowisku charakteryzują większe fragmenty terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – zlokalizowane wzdłuż odcinków zewnętrznych granic analizowanego obszaru. Relatywnie mniej korzystne warunki akustyczne w środowisku, ale utrzymujące się na poziomie wartości dopuszczalnych, występują obecnie jedynie wzdłuż południowo-zachodniej granicy projektu planu – wzdłuż ul. Wiatracznej i równoległej do niej, położonej nieco dalej – ul. Bolesława Krzywoustego.

Oddziaływanie akustyczne tras tramwajowych, z ul. Piaśnickiej i ul. Chartowo, jest znikome. Obszar projektu planu nie jest skażony hałasem kolejowym i hałasem lotniczym.

²⁷ Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, AkustiX, listopad 2012

²⁸ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

²⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych ujętych na mapach akustycznych oraz ich układu i sposobu prezentacji (Dz. U. z 2007 r., Nr 187, poz. 1340)

³⁰ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity, Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

³¹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

2.12. Jakość wód

Na obszarze projektu planu nie występują wody powierzchniowe. Jedyne w południowo-wschodniej i wschodniej części analizowanego terenu (równolegle do przebiegu ul. Chartowo) przepływa skanalizowany ciek Piaśnica.

Jak wspomniano już w niniejszej prognozie, analizowany obszar położony jest w zasięgu JCWP Cybina (kod PLRW600017185899). Zgodnie z uzyskanymi wynikami badań potencjału ekologicznego i stanu chemicznego w punkcie pomiarowo-kontrolnym Cybina – Poznań ul. Wiankowa, uzyskane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2016 r., wody JCWP Cybina osiągnęły:

- pod względem klasy elementów biologicznych – klasę II,
 - pod względem klasy elementów hydromorfologicznych – stan poniżej bardzo dobrego,
 - pod względem klasy elementów fizykochemicznych – stan poniżej dobrego,
- Ogólnie wody Cybiny na tym odcinku wykazały dobry stan ekologiczny.

Powołując się na informacje zawarte w aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”³², ww. JCWP Cybina (potok nizinny piaszczysty na utworach staroglacjalnych) określona została jako nie zagrożona osiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych (dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny), która aktualnie przedstawia zły stan chemiczny wód.

Analizy jakości wód podziemnych na potrzeby niniejszego opracowania dokonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z obowiązującym aktualnie, nowym podziałem JCWPd na 172 części, miasto Poznań, a tym samym również obszar projektu planu, zlokalizowany jest w JCWPd nr 60. W granicach JCWPd nr 60 w 2016 r. (wg badań PIG), jakość wód na terenie powiatu poznańskiego badana była w 18 punktach. Wody najlepszej jakości, zaliczane do klasy II, stwierdzono w punktach pomiarowo-kontrolnych w 8 miejscowościach: Czachurki (nr 1), Borówiec (nr 5), Biskupice (nr 1258), Dakowy Suche (nr 1282), Góra (nr 2557), Kamionki (nr 2563), Gruszczyn (nr 2564) i Głębozeczek (nr 2566). Najgorsza jakość wód podziemnych (V klasa) stwierdzona została w punkcie nr 1224, zlokalizowanym na terenie Borówca.

Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, stan chemiczny wód JCWPd nr 62 (oceniany w latach 2011-2015) określony został jako dobry, podobnie jak stan ilościowy (oceniany w roku 2010 i 2012)³³. Analizując natomiast dane zawarte w ww. aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, stan chemiczny oraz stan ilościowy wód JCWPd nr 60 oceniany w roku 2016 oceniony został jako dobry. Celem środowiskowym dla JCWPd nr 60 jest osiągnięcie dobrego stanu chemicznego oraz dobrego stanu ilościowego. Wody te nie są zagrożone nieosiągnięciem ww. celu.

2.13. Dziedzictwo kulturowe

W granicach opracowywanego projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu zlokalizowano trzy stanowiska archeologiczne, oznaczone symbolami: AZP 53-28/82, AZP 53-28/77 oraz AZP 53-28/78. Ich zasięg wskazano na rysunku projektu mpzp. Poza w/w obiektami na przedmiotowym terenie nie występują inne obiekty i dobra kultury objęte ochroną konserwatorską w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r., *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Jedyne w bliskim sąsiedztwie przedmiotowego obszaru, w granicach przylegającego od ulicy Chartowo obowiązującego mpzp „Osiedle Czecha” w Poznaniu, znajduje się (zlokalizowany w jego północno-wschodniej części) zabytkowy Fort IIa (Thümen), wpisany do rejestru zabytków decyzją nr A 245 z dnia 25 maja 1983 r. Fort ten wchodzi w skład XIX-wiecznego Systemu Fortyfikacji Poznańskich, który tworzy 18 fortów poznańskich. Jako jeden z 9 fortów pośrednich Twierdzy Poznań nowego typu, został wybudowany w pobliżu wsi Chartowo, podczas modernizacji twierdzy w latach 1887 – 1986³⁴.

³² Dz. U. z 2016 r., poz. 1967

³³ www.gios.gov.pl

³⁴ Diagnoza stanu istniejącego zespołu 18 fortów zewnętrznego pierścienia fortyfikacji w Poznaniu – Fort Thumen, Autorska Pracownia arch. Maciej Małachowicza, Poznań – Wrocław 2009 r./2010 r.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte formami ochrony przyrody, ustanowionymi w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (np. użytek ekologiczny, pomnik przyrody).

Objektami objętymi prawną formą ochrony, położonymi najbliżej analizowanego obszaru, są zlokalizowany na obszarze mpzp „Osiedle Czecha” w Poznaniu (przy zbiegu ul. Piaśnickiej i ul. Kurlandzkiej) Fort IIa (Thümen), a także położony w granicach mpzp „Osiedle Tysiąclecia” w Poznaniu (położonego po północnej stronie osiedla Lecha) użytek ekologiczny „Traszki Ratajskie”, ustanowiony na mocy uchwały Nr XV/146/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Traszki Ratajskie”³⁵, zmieniony uchwałą Nr XLII/651/VI/2012 Rady Miasta Poznania z dnia 18 grudnia 2012 r.³⁶

Wspomniany powyżej Fort IIa wchodzi w skład zabytkowego XIX-wiecznego Systemu Fortyfikacji Poznańskich. Stanowi również element obszaru objętego formą ochrony przyrody – obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005), powołanego w celu ochrony unikatowych miejsc zimowania nietoperzy. Cały OZW „Fortyfikacje w Poznaniu” obejmuje 18 fortów (forty główne I-IX i fortys pośrednie Ia-IXa), Cytadelę (dawny Fort Winiary), a także schrony zlokalizowane przy ul. Mazowieckiej, ul. Wojska Polskiego oraz na terenie parku Sołackiego.

Z opinii chiropterologicznej, sporządzonej na potrzeby projektu planu „Osiedle Czecha”³⁷, wynika, że w Fortcie IIa notowano 7 gatunków nietoperzy, w tym dwa – mopek (*Barbastella barbastellus*) oraz nocek duży (*Myotis myotis*) – to gatunki wymienione w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, w oparciu o którą wyznaczono OZW „Fortyfikacje w Poznaniu”. Wszystkie gatunki występujące w obrębie Fortu IIa objęte są ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska o ochronie gatunkowej zwierząt³⁸. Z ww. opinii wynika również, że z uwagi na stosunkowo niewielką liczebność nietoperzy notowanych w Fortcie IIa (maksymalnie 35 osobników w 2003 r.) nie jest on kluczowym zimowiskiem dla nietoperzy i jest zaliczany do zimowisk o średnim znaczeniu w skali całego obszaru „Fortyfikacje w Poznaniu”.

Natomiast wspomniany wcześniej użytek ekologiczny „Traszki Ratajskie”, stanowiący fragment parku na osiedlu Tysiąclecia w Poznaniu (pomiędzy aleją Księdza Radziejewskiego a trasą tramwajową), o powierzchni 5,2272 ha, ustanowiony został w celu ochrony populacji płazów z gatunków: traszka zwyczajna (*Lissotriton vulgaris*, syn. *Triturus vulgaris*), żaba trawna (*Rana temporaria*), ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Pseudepidalea viridis*, syn. *Bufo viridis*), żaba wodna (*Rana esculenta complex*) i grzebiuszka ziemna (*Pelobates fuscus*) oraz w celu realizacji zadań dydaktycznych. Zakres ochrony czynnej obejmuje między innymi zapobieganie obniżeniu poziomu wód gruntowych (co ma na celu uchronienie stawów przed wyschnięciem), a także koszenie traw i ustawienie tablic informacyjnych.

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektowanego planu wpływała na ww. obszary chronione. Na omawianym obszarze nie występują również inne obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów odrębnych, takie jak: lasy, główne zbiorniki wód podziemnych oraz strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany teren projektu planu miejscowego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania problemów istotnych z punktu widzenia projektu mpzp oraz ograniczeń w realizacji jego założeń, wynikających z występowania w jego granicach obszarów prawnie chronionych.

Na obszarze mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu notowane są natomiast gatunki zwierząt objętych ścisłą i częściową ochroną gatunkową³⁹, w tym głównie gatunki chronionych ptaków i płazów, wskazane w rozdziale 2.8. prognozy. W granicach opracowania mogą występować również

³⁵ Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 232, poz. 3736

³⁶ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 450

³⁷ Opinia dotycząca walorów chiropterologicznych oraz zagrożeń wynikających z realizacji mpzp „Osiedla Czecha” dla zimowiska nietoperzy w Fortcie IIa w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody SALAMANDRA, Poznań 2014 r.

³⁸ Dz. U. z 2016 r. poz. 2183

³⁹ na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)

chronione prawnie gatunki grzybów⁴⁰. Z uwagi na powyższe, realizacja ustaleń projektu mpzp musi uwzględniać zakazy ustanowione w odniesieniu do chronionych gatunków zwierząt i grzybów, wskazanych we wspomnianych powyżej przepisach odrębnych. W tym miejscu należy jednak zaznaczyć, że zakres ustaleń miejscowego planu zagospodarowania charakteryzuje się znacznym stopniem ogólności, a jego poszczególne zapisy nie mogą powtarzać ustaleń zawartych w przepisach odrębnych.

Na analizowanym obszarze projektu planu nie stwierdzono również występowania istotnych problemów ochrony środowiska wynikających z braku dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Obszar osiedla jest wyposażony we wszystkie niezbędne elementy infrastruktury technicznej, wymienione w niniejszej prognozie w rozdziale 2.1. Poprawne funkcjonowanie systemów zaopatrzenia w wodę i ciepło oraz odprowadzania ścieków w sposób znaczący zmniejsza ryzyko poważnego zanieczyszczenia poszczególnych elementów środowiska. W przypadku magistrali cieplnej, kolektora sanitarnego i kolektora deszczowego, stosownie do wniosków gestorów tych sieci, ograniczenia w zagospodarowaniu polegają na zakazie lub ograniczeniu lokalizacji zabudowy i wysokich nasadzeń nad sieciami oraz w tzw. strefach ochronnych (pasach roboczych), pasach terenów niezbędnych do prawidłowego prowadzenia prac eksploatacyjnych. Szerokości te ustalane są przez gestorów sieci.

Zwraca się jednak uwagę na problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu mpzp, wynikające ze stwierdzonych przekroczeń dopuszczalnych substancji w powietrzu. Wśród problemów ochrony środowiska, jakie dotyczą obszaru całego miasta – a tym samym również obszaru objętego granicami projektu mpzp – należą problemy związane z sezonowym przekraczaniem dopuszczalnych poziomów stężeń pyłu PM10 oraz bezno(a)pirenu w powietrzu atmosferycznym. Stąd też konieczne jest podejmowanie szeregu działań – w tym działań planistycznych – mających na celu ograniczenie lub też wyeliminowanie źródeł ponadnormatywnego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego w tym zakresie.

W przypadku oddziaływania hałasu komunikacyjnego nie obserwuje się obecnie, na podstawie najnowszej *Mapy akustycznej miasta Poznania 2017*⁴¹, zagrożenia hałasem samochodowym i tramwajowym terenów w obszarze opracowania, podlegających ochronie akustycznej w środowisku. Niemniej, relatywnie najmniej korzystne warunki akustyczne występują w środowisku od strony południowo-zachodniej oraz północno-zachodniej, narażonych na oddziaływanie przede wszystkim hałasu samochodowego z ul. Bolesława Krzywoustego oraz ul. Wiatracznej, ale częściowo także z ul. Inflanckiej (dla terenu przedszkola nr 53). W porze dzieńno-wieczorno-nocnej, w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej występują od tej strony osiedla poziomy hałasu: ok. $L_{DWN} = 67$ dB – na granicy terenów zabudowy oraz ok. $L_{DWN} = 65-66$ dB – na linii zabudowy. W porze nocy poziom hałasu samochodowego kształtuje się na relatywnie wysokich poziomach wartości – ok. $L_N = 59-60$ dB – na granicy terenów zabudowy oraz ok. $L_N = 56$ dB – na linii zabudowy.

W przypadku terenu przedszkola nr 53, hałas samochodowy z ul. Wiatracznej i ul. Bolesława Krzywoustego oraz z ul. Inflanckiej, kształtuje się na poziomie dopuszczalnym w porze dzieńno-wieczorno-nocnej – $L_{DWN}^* = 64$ dB, na zewnętrznych granicach tego terenu, przy czym na wysokości obserwatora (czyli dzieci znacznie niższych niż 4 m) poziom hałasu jest mniejszy i nie przekracza wymaganego kryterium.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, głównym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

Z uwagi na złożony wniosek o wydanie decyzji o warunkach zabudowy terenu dla inwestycji polegającej na budowie budynków wielorodzinnych, w dniu 7 czerwca 2011 r. Rada Miasta Poznania podjęła uchwałę Nr XII/130/VI/2011 w sprawie przystąpienia do sporządzenia mpzp „Osiedle Lecha” w Poznaniu. Pierwotnie projekt planu obejmował obecnie analizowany obszar wraz z ul. Wiatraczną oraz pasem terenu między ul. Wiatraczną i ul. Bolesława Krzywoustego. W trakcie konsultacji

⁴⁰ na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408)

⁴¹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

społecznych dotyczących rozwiązań zaproponowanych w projekcie planu „Osiedle Lecha” w Poznaniu oraz podczas opiniowania projektu m.in. przez Radę Osiedla Chartowo ujawnił się konflikt społeczny, związany z zagospodarowaniem terenu między ww. ulicami, na którym obecnie zlokalizowane są jednokondygnacyjne zespoły garaży oraz parking. Podobny konflikt wyniknął podczas wyłożenia do publicznego wglądu projektu mpzp „Osiedle Czecha”, w granicach którego przy ul. Wiatracznej również zlokalizowany jest zespół garaży. Oba projekty planów miejscowych zakładały na przedmiotowych obszarach, w większości należących do Miasta Poznań, a dzierżawionych przez właścicieli garaży, lokalizację zabudowy usługowej, w tym garaży wielokondygnacyjnych. Właściciele garaży oraz Rada Osiedla chcą pozostawienia garaży jednokondygnacyjnych, bez dopuszczania innej zabudowy. Biorąc to pod uwagę, postanowiono, że ze względu na wymogi formalno-prawne i jednoczesną konieczność kontynuacji prac planistycznych, w związku z wnioskami o dogęszczenie zabudowy mieszkaniowej na odzyskanych w postępowaniach zwrotowych działkach, optymalnym rozwiązaniem będzie uchylene projektu planu w granicach z 2011 r. i wywołanie nowego planu o nazwie „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, obejmującego swoimi granicami obszar osiedla bez konfliktowego terenu, a jednocześnie przeprowadzenie pogłębionych konsultacji społecznych w sprawie zagospodarowania pasa terenu między ul. Wiatraczną a ul. Bolesława Krzywoustego.

Zgodnie zatem z uzasadnieniem do uchwały Nr XXXVIII/642/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, przedmiotowy plan ustali jednoznaczny sposób zagospodarowania przestrzeni obecnie niezabudowanych, w miarę możliwości chroniący tereny zieleni oraz ustali ewentualne nowe lokalizacje dla zabudowy wraz z przeznaczeniem, parametrami i niezbędną liczbą miejsc postojowych. Sporządzenie i uchwalenie planu pozwoli na racjonalne wykorzystanie obszarów podlegających zagospodarowaniu z zachowaniem ładu przestrzennego, uwzględnieniem konieczności ochrony wartości i zasobów przyrodniczych oraz będzie podstawą do wydawania decyzji administracyjnych. Ponadto, w sytuacji zwrotu nieruchomości, plan miejscowy pozwoli na ich kontrolowane zagospodarowanie.

Przystąpienie do sporządzenia miejscowego planu jest również zgodne ze „Strategią Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”, w tym z celem strategicznym: „Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta” realizowanym poprzez cele pośrednie: „Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania”, a także „Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych układów i elementów przestrzeni Poznania oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych”.

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt planu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1 000.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie planu wyznaczono:

- tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1-9MW**),
- tereny zabudowy usługowej (**1-6U**),
- tereny zabudowy usługowej – oświaty (**1-3UO**),
- teren zabudowy usługowej – ochrony zdrowia (**UZ**),
- teren zabudowy usługowej – sakralnej (**UK**),
- teren sportu i rekreacji (**US**),
- tereny dróg publicznych (**1KD-Z, 2KD-Z**),
- tereny dróg wewnętrznych (**1-9KDW, KDWx, 1-7KDWpp**).

Projekt mpzp utrzymuje obecną strukturę funkcjonalną osiedla Lecha, z dominującym udziałem terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**MW**), które uzupełnione zostały terenami gwarantującymi prawidłowe funkcjonowanie dużego osiedla mieszkaniowego, a więc: terenami usługowymi - głównie usług podstawowych (**1-6U, 1-3UO, UZ, UK**), dużym terenem sportu i rekreacji (**US**), a także terenami komunikacyjnymi i infrastrukturą techniczną. Jednocześnie analizowany projekt planu miejscowego wskazuje dwie główne lokalizacje dla nowej zabudowy. Są to: północny i północno-wschodni fragment terenu usług sportu i rekreacji **US**, zlokalizowany w centralnej części osiedla Lecha, a także teren drogi wewnętrznej – parkingu (oznaczony jako **7KDWpp**), przy ul. Chartowo, na którym obecnie znajduje się parking naziemny.

Na terenach **MW** ustalono lokalizację budynków mieszkalnych zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy, (przebiegającymi z niewielkim buforem, prawie po obrysach

budynków) poza którymi dopuszcza się lokalizację części budynków, takich jak: balkony, wykusze, schody, pochylnie, urządzenia dla osób niepełnosprawnych lub windy, a także obiektów infrastruktury technicznej i garaży (z uwzględnieniem pozostałych ustaleń projektu mpzp). Dopuszczono jedynie lokalizację: usług w kondygnacji parteru lub w pomieszczeniach zlokalizowanych na ostatniej kondygnacji budynków mieszkalnych, garaży wyłącznie w kondygnacjach podziemnych, placów zabaw, boisk i urządzeń rekreacji plenerowej, jak również zachowanie, przebudowę lub zmianę sposobu użytkowania lokali użytkowych w budynkach mieszkalnych (z uwzględnieniem pozostałych ustaleń projektu planu). Wprowadzono natomiast zakaz lokalizacji naziemnych stanowisk postojowych dla samochodów i garaży podziemnych w strefach zieleni osiedlowej, wyznaczonych na rysunku planu.

W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów, analizowany projekt planu ustala: na terenach **1MW, 4MW, 7-9MW** zabudowę od 4 do 5 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 17 m, na terenach **2MW i 6MW** zabudowę od 10 do 12 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 38 m, oraz na terenach **3MW i 5MW** – zabudowę od 16 do 18 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 55 m. Dla wszystkich terenów **MW** ustalono powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 30% powierzchni działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów infrastruktury technicznej) oraz powierzchnię zabudowy (w zależności od terenu) od 15 do 30%. Określono także intensywność zabudowy działki budowlanej, wynoszącą odpowiednio na terenach: **1MW** – od 0,4 do 1,4, **2MW** – od 1,2 do 3,6, **3MW** – od 1,3 do 3,1, **4MW** – od 0,6 do 1,85, **5MW** – od 2,1 do 4,0, **6MW** – od 1,6 do 2,8, **7MW** – od 0,9 do 2,3, **8MW** – od 0,5 do 1,5 i **9MW** – od 0,7 do 2,3. Ponadto na wszystkich terenach **MW** poza liniami zabudowy wyznaczono szrafem na rysunku projektu planu strefy zieleni osiedlowej, dzięki czemu możliwe będzie zachowanie oraz uzupełnienie istniejącej zieleni osiedlowej. Z uwagi na obecność na terenach **1MW i 4MW** elementów środowiska kulturowego, projekt planu ustalił również na ww. terenach zachowanie wolno stojących rzeźb, z dopuszczeniem ich konserwacji lub przywrócenia do stanu pierwotnego oraz przeniesienia ich na inne tereny w granicach planu.

Tereny usługowe wyznaczone zostały wyłącznie w obrębie obecnie funkcjonujących obiektów usługowych. Zachowano zatem wszystkie funkcjonujące na osiedlu obiekty oświatowe (**1-3UO**), służby zdrowia (**UZ**), sakralne (**UK**) oraz inne usługowe (**1-6U**), w tym m.in. administracyjne i handel. Na wszystkich terenach **U** zakazano lokalizacji obiektów zamieszkania zbiorowego, natomiast na terenach **1U, 2U, 4U, 5U** również domów opieki społecznej, budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali. Dla wszystkich terenów usług w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w projekcie mpzp ustalono powierzchnię biologicznie czynną, wynoszącą w zależności od terenu od 5% do 25% powierzchni działki budowlanej oraz powierzchnię zabudowy (w zależności od terenu) od 30% do 50% powierzchni działki budowlanej. W kwestii wysokości zabudowy, dla budynków na terenach **1U, 2U, 4U i 5U** ustalono jedną kondygnację nadziemną, przy czym nie więcej niż 4,5 m, natomiast dla budynków na terenach **3U i 6U** – do 2 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 10 m. Dla tymczasowych obiektów handlowo-usługowych ustalono wysokość nie większą niż 4,5 m. Na terenach **2U, 4U i 5U** wprowadzono również nakaz zachowania jednakowego poziomu gzymsów, na wysokości 3,5 do 4 m. Ustalono także intensywność zabudowy, powierzchnie nowo wydzielonych działek budowlanych oraz kąt nachylenia połaci dachowych.

Jak już wcześniej wspomniano, w granicach projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu znalazły się trzy istniejące tereny zabudowy usługowej – oświaty (**1-3UO**). W zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów ustalono na terenach **1UO i 3UO** lokalizację budynków zgodnie z liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu⁴² budynków o wysokości do 2 kondygnacji nadziemnych (przy czym nie więcej niż 10 m), natomiast na terenie **2UO** – budynków do 3 kondygnacji nadziemnych (przy czym nie więcej niż 13 m). Na wszystkich terenach **UO** projekt planu dopuszcza również lokalizację: garaży podziemnych, obiektów infrastruktury technicznej, sportowo-rekreacyjnych obiektów budowlanych, w tym obiektów tymczasowych (o wysokości nie większej niż 4,5 m), a także lokali użytkowych pełniących funkcję inną niż oświatowa, o powierzchni całkowitej nie większej niż 10% powierzchni całkowitej jednego budynku. Ustalono powierzchnię zabudowy, z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów infrastruktury technicznej, wynoszącą na terenach **1UO i 3UO** nie więcej niż 20% powierzchni działki budowlanej, natomiast na terenie **2UO** nie więcej niż 25% powierzchni działki budowlanej. W odniesieniu natomiast do udziału powierzchni biologicznie czynnej, na terenach **1UO i 3UO** nie może być ona mniejsza niż 30% powierzchni działki budowlanej, a na terenie

⁴² z dopuszczeniem lokalizacji poza nimi, w granicach danego terenu części budynków, takich jak: wykusze, schody, pochylnie, urządzenia dla osób niepełnosprawnych lub windy

2UO nie może zajmować mniej niż 25% działki budowlanej. Określono także intensywność zabudowy wynoszącą na terenach **1UO** i **3UO** od 0,05 do 0,9, natomiast na terenie **2UO** – od 0,05 do 1,25. Ustalono również kąt nachylenia połąci dachowych, powierzchnię nowo wydzielonej działki budowlanej, dostęp dla samochodów do dróg publicznych oraz zapewnienie stanowisk postojowych (zgodnie z pozostałymi ustaleniami projektu planu).

Przedmiotowy projekt planu zachował również istniejący na terenie **UK** budynek kościoła pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana, na którym ustalono lokalizację kościoła o wysokości nie większej niż 25 m i dowolnym kącie nachylenia połąci dachowych, w sąsiedztwie którego dopuszczono lokalizację budynków towarzyszących usługom sakralnym, mieszczących lokale mieszkalne, biurowe, gastronomiczne lub sale katechetyczne. Dla ww. budynków innych niż kościół określono wysokość zabudowy do 2 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 8 m. Na terenie **UK** powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 50% działki budowlanej, natomiast udział powierzchni biologicznie czynnej nie może być mniejszy niż 10% działki budowlanej. Określono również intensywność zabudowy od 0,2 do 3,0.

W granicach opracowania znajduje się również przychodnia rejonowa, zachowana w projekcie planu jako teren **UZ**. Na terenie tym projekt mpzp daje możliwość lokalizacji budynków usługowych – o funkcji zdrowia o wysokości do 2 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 10 m i kącie nachylenia połąci dachowych nie większym niż 12°. Na ww. terenie dopuszczono również lokalizację lokali użytkowych pełniących funkcję inną niż ochrony zdrowia, o powierzchni całkowitej nie większej niż 30% powierzchni całkowitej jednego budynku. W przypadku terenu **UZ** powierzchnia zabudowy nie może być większa niż 50% działki budowlanej, natomiast powierzchnia biologicznie czynna – nie mniejsza niż 10% działki budowlanej. Ustalono intensywność zabudowy w przedziale od 0,2 do 3,0.

W centralnej części osiedla – pomiędzy osiedlowym domem kultury „Orle Gniazdo” (teren **3U**), kościołem pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana oraz Szkołą Podstawową nr 51 im. Bronisława Szwarca, w obrębie dużego terenu porośniętego roślinnością trawiastą i użytkowanego głównie jako boisko do gry w piłkę nożną, wyznaczono teren sportu i rekreacji **US**. Ustalono na nim lokalizację zgodnie z wyznaczonymi liniami zabudowy (przed którymi dopuszcza się lokalizację części budynku, takich jak: schody, pochylnie, urządzenia dla osób niepełnosprawnych, windy lub zjeżdźalnie zewnętrzne, czy obiekty infrastruktury technicznej) nie więcej niż jednego budynku do 2 kondygnacji nadziemnych (i wysokości nie większej niż 12 m) i dowolnym kącie nachylenia połąci dachowych. Powierzchnia zabudowy nie może przekraczać 20% powierzchni działki budowlanej (z wyłączeniem działek pod lokalizację obiektów infrastruktury technicznej), a minimalna powierzchnia biologicznie czynna wynosi 50% powierzchni działki budowlanej. Określono także intensywność zabudowy od 0,0 do 2,5. Na terenie **US** dopuszczona została również lokalizacja nie więcej niż jednego pomnika, wybiegów dla zwierząt oraz lokali usługowych w budynku sportowo-rekreacyjnym, pełniących funkcję towarzyszącą, o powierzchni całkowitej nie większej niż 10% powierzchni całkowitej budynku.

Projekt planu nie przewiduje zasadniczych zmian w zakresie funkcjonującego obecnie w granicach opracowania układu komunikacyjnego. Zgodnie z obecnym zagospodarowaniem wyznaczono tereny dróg klasy zbiorczej **1KD-Z** i **2KD-Z**, stanowiące fragmenty ul. Piaśnickiej i ul. Wiatracznej, oraz tereny dróg wewnętrznych (**1-9KD-W**, **KDWxs**, **1-7KDWpp**), dla których w projekcie mpzp określono w sposób szczegółowy parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów. Nakazano również zachowanie ciągłości powiązań elementów pasów drogowych w granicach planu oraz z zewnętrznym układem drogowym, jak również na terenach dróg stosowania spójnych elementów zagospodarowania w zakresie oświetlenia oraz nawierzchni w granicach poszczególnych terenów. Dopuszczono natomiast stosowanie technicznych elementów uspokajania ruchu, jak również na terenach dróg – lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem elementów układu drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich. W kontekście natomiast nowych inwestycji budowlanych na terenach komunikacji nadmienić należy również, że na terenie **7KDWpp** projekt planu dopuszcza lokalizację garażu wielokondygnacyjnego o wysokości od 2 do 4 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 14 m. Na ww. terenie ustalono również powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% działki budowlanej oraz powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 5% działki budowlanej.

W zakresie sieci infrastruktury technicznej projekt planu ustalił powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie terenom dostępu do sieci. Dopuszczono roboty budowlane w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Zakazano natomiast lokalizacji nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej. Określono również wysokość budowli związanych z infrastrukturą techniczną telekomunikacyjną - do 49 m od poziomu terenu.

Przedmiotowy projekt planu wprowadza również szereg ustaleń w zakresie szczegółowych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu. Wymienić tu należy zakaz lokalizacji budynków na terenach dróg publicznych i wewnętrznych, z wyłączeniem: kiosków wbudowanych w wiaty przystankowe, stróżówek na terenach **KDWpp**, garażu wielokondygnacyjnego na terenie **7KDWpp**. Wprowadzono również zakaz dostępu dla samochodów: dla terenów **1KDWpp** do ul. Inflanckiej (zlokalizowanej poza planem), dla terenów **6-8KDWpp** do ul. Chartowo (zlokalizowanej poza planem), a także dla terenów **2U** i **UK** do terenów **KDWx**. Wprowadzono również nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej, w tym wskazanych na rysunku planu.

Ponadto, na rysunku projektu planu zaznaczono istniejące, ważniejsze sieci infrastruktury technicznej, które zostały wskazane do zachowania, w tym: istniejącą magistralę ciepłą podziemną oraz istniejące kolektory sanitarny i deszczowy.

Do projektu planu wprowadzono szereg ustaleń, które dotyczą istotnych z punktu widzenia charakteru niniejszego opracowania zagadnień, związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego. W projekcie planu ustalono:

➤ w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- ochronę drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie,
- lokalizację na terenie **US** szpaleru drzew,
- wyznaczenie na terenach **MW** stref zieleni urządzonej, wskazanych na rysunku projektu planu;

➤ w zakresie ochrony powierzchni ziemi:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów;;
- ustalenie maksymalnych powierzchni zabudowy działek budowlanych dla wszystkich terenów, na których ustalono lub dopuszczono lokalizację zabudowy,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;

➤ w zakresie ochrony wód:

- dla terenów **1-9MW**, **1-6U**, **1-3UO**, **UZ**, **UK**, **US** oraz terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich na terenie,
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **1KD-Z** i **2KD-Z** do sieci kanalizacji deszczowej,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;

➤ w zakresie ochrony powietrza:

- dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci,
- ochronę zieleni osiedlowej poprzez wprowadzenie na terenach **MW** stref zieleni osiedlowej, wpływającej pośrednio na prawidłowe dotlenienie i stan powietrza na osiedlu, w tym zakresie wyznaczenie linii zabudowy na terenach **MW** w sposób uniemożliwiający wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz wprowadzenie w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zakazu lokalizacji garaży naziemnych oraz tymczasowych obiektów budowlanych (których potencjalna realizacja spowodowałaby uszczuplenie szaty roślinnej);

➤ w zakresie ochrony przed hałasem:

- zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - na terenach **1-9MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - na terenach **1-3UO** – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
 - dla terenów **3U** i **6U**, w przypadku lokalizacji: szkół, przedszkoli i żłobków – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów

opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej, szpitali – jak dla terenów szpitali w miastach,

- zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
- dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Eliminowaniu zagrożeń akustycznych w środowisku służyć będą również zapisy sformułowane w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania np. terenów zabudowy usługowej **1-6U**, dla których ustalono zakaz lokalizacji domów opieki społecznej, budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali, z wyjątkiem terenów **3U** i **6U**, a także zakaz lokalizacji obiektów zamieszkania zbiorowego na wszystkich terenach **1-6U**.

Ponadto, kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku oraz eliminacji zagrożeń dla komfortu akustycznego służyć będą również ustalenia sformułowane w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji – dopuszczające stosowanie technicznych elementów uspokajania ruchu oraz dopuszczające na terenach dróg lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego projekt planu wprowadza zakaz lokalizacji wolno stojących garaży jedno- lub wielostanowiskowych (z dopuszczeniem na terenie **7KDWpp** garażu wielokondygnacyjnego), a także tymczasowych obiektów budowlanych (z uwzględnieniem pozostałych ustaleń projektu planu). Dopuszczona została natomiast lokalizacja: urządzeń budowlanych, kondygnacji podziemnych, ciągów pieszych lub rowerowych, tablic informacyjnych, sieci i obiektów infrastruktury technicznej (z wyjątkiem nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej). Dopuszczono także zachowanie, przebudowę lub zmianę sposobu użytkowania budynków lub ich części, zlokalizowanych poza wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy. W przypadku przebudowy, rozbudowy lub zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków, zachowanie ich wysokości oraz kąta nachylenia połączy dachowych. W przypadku natomiast przebudowy lub zmiany sposobu użytkowania istniejących budynków, zachowanie istniejącej intensywności zabudowy, powierzchni zabudowy oraz powierzchni biologicznie czynnej działki budowlanej.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Zgodnie z art. 15 tej ustawy „... prezydent miasta sporządza projekt planu miejscowego, zawierający część tekstową i graficzną, zgodnie z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ...”. W myśl art. 20 ust. 1 ww. ustawy plan miejscowy uchwała rada gminy, po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

W *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*⁴³ obszar projektu planu położony jest strefie **II** – pośredniej charakteryzującej się intensywnymi procesami urbanizacyjnymi. Obejmuje on następujące tereny:

- przeznaczone pod zabudowę:
 - **MW** – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- transportu i infrastruktury; w tym tereny transportu zbiorowego:
 - **kdZ.2** – drogę zbiorczą (fragment ul. Piaśnickiej).

Niezależnie od wskazanego kierunku przeznaczenia przy sporządzaniu planów miejscowych należy uwzględnić ograniczenia wynikające np. z potrzeb ochrony zabytków, przyrody i środowiska.

W *Studium...* wiodącym kierunkiem przeznaczenia dla terenu **MW** jest: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, a uzupełniającym kierunkiem przeznaczenia jest: zabudowa usługowa towarzysząca zabudowie mieszkaniowej, domy opieki społecznej, domy seniora, zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej. Na terenie **MW** przewiduje się zabudowę niską i średniowysoką. W przypadku wyznaczenia na etapie sporządzania

⁴³ Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r

planu miejscowego terenu o funkcji usługowej dopuszcza się podwyższenie wysokości dla dominanty w postaci np.: wieży kościoła, dzwonnicy, pływalni, usług oświaty. Zgodnie z uwagami, na terenie **MW** preferowana jest także lokalizacja funkcji usługowej w parterach budynków wielorodzinnych – przy ciągach komunikacji pieszej.

Obszar opracowania zgodnie z systemem parkowania samochodów osobowych zlokalizowany jest w strefie **II** w której ustala się realizację miejsc parkingowych dla terenów generujących zapotrzebowanie na nie. Miejsca parkingowe należy zapewnić na terenie działki budowlanej zajmowanej przez obiekt lub terenie w jej bezpośrednim sąsiedztwie znajdującym się w dyspozycji inwestora. Dla terenu objętego opracowywanym planem należy dążyć do zaspokajania potrzeb parkingowych w pierwszej kolejności przez budowę parkingów wielopoziomowych (nadziemnych i podziemnych), także w połączeniu z innymi funkcjami.

W zakresie zasad ochrony zasobów środowiska *Studium...* wskazuje na konieczność dążenia do poprawy jakości wód podziemnych oraz zapewnienia odtwarzalności ich zasobów oraz ochrony zasobów wód powierzchniowych. W celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza w *Studium...* określa się wytyczne zbieżne lub uzupełniające do aktualizacji Programu ochrony powietrza dla Miasta Poznania⁴⁴ i Programu ochrony powietrza w zakresie benzoalfa-pirenu m.in. dla strefy Aglomeracja Poznańska⁴⁵, do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu należy uznać za zgodne z zapisami „Studium”. W projekcie, zgodnie z wiodącym kierunkiem przeznaczenia wskazanym w „Studium”, dominują tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**9MW**), którym towarzyszą tereny usług podstawowych (**1-6U, 1-3UO, UZ, UK**), teren usług sportu i rekreacji (**US**) oraz tereny komunikacyjne (**KD-...** i **KDW...**) i parkingi naziemne (**1-7KDWpp**), a więc tereny o funkcjach nierozdzielnie towarzyszących funkcji mieszkaniowej z gwarantujących prawidłowe funkcjonowanie dużego osiedla mieszkaniowego.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak planu miejscowego dla danego terenu powoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁴⁶). Sytuacja taka utrudnia kształtowanie ładu przestrzennego obszaru oraz skuteczną ochronę jego środowiska przyrodniczego.

Na terenie Poznania obserwowane jest dążenie do intensyfikacji procesów inwestycyjnych. Takie zagrożenia dotyczą również terenów w granicach omawianego projektu planu.

Obszar objęty projektem planu stanowi w chwili obecnej teren zainwestowany głównie zabudową mieszkaniową wielorodzinną i usługową, w tym zabudową oświatową, sakralną i handlową. W centralnej części osiedla Lecha, pomiędzy budynkiem przedszkola „Polne Kwiatki” (na osiedlu Lecha 79) a kościołem pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana (Osiedle Lecha 44) znajduje się duży, pokryty roślinnością trawiastą teren, który obecnie użytkowany jest jako boisko sportowe.

Taka sytuacja potencjalnie umożliwi lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w oparciu o zasadę dobrego sąsiedztwa, co może z kolei spowodować nieuzasadnione zagęszczenie zabudowy, tym bardziej, że jak już wspomniano wcześniej w niniejszej prognozie, na przedmiotowy teren został złożony wniosek o wydanie warunków zabudowy pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej.

Bez miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wszelkie nowe inwestycje budowlane na analizowanych terenach prowadzone będą w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, które nie stanowią skutecznego narzędzia kształtowania ładu przestrzennego. Taka sytuacja utrudnia również prowadzenie polityki przestrzennej z uwzględnieniem istotnych aspektów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, wśród których do najważniejszych zaliczyć należy: ochronę

⁴⁴ Uchwała Nr XXIX/561/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 508)

⁴⁵ Uchwała Nr XXIX/566/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. w sprawie Programu ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. wielkopolskim (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r. poz. 509)

⁴⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 1073, tekst jednolity

powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem, proekologiczną gospodarkę wodno-ściekową, ochronę i kształtowanie terenów zieleni, w przypadku analizowanego obszaru głównie zieleni urządzonej. Bez z góry określonych ram, dotyczących intensywności, parametrów i form zabudowy, istnieje zagrożenie, że tereny nowych inwestycji budowlanych zagospodarowane będą zbyt intensywnie (realizacja zbyt dużych powierzchni zabudowanych przy niskim udziale powierzchni biologicznie czynnych, praktycznie bez zieleni wysokiej), bez uwzględnienia kontekstu istniejącej zabudowy terenów sąsiednich.

W przypadku realizacji nowej zabudowy bez ustaleń planu miejscowego, problem stanowić może również brak możliwości zapewnienia wymaganych standardów akustycznych, jak również brak realizacji kompleksowych rozwiązań w zakresie obsługi komunikacyjnej nowych terenów inwestycyjnych, co skutkować może negatywnym oddziaływaniem na jakość funkcjonowania istniejących terenów mieszkaniowych. Efektem tego może być wzmożony ruch samochodowy na istniejących drogach, problemy z parkowaniem i niekorzystne oddziaływania akustyczne.

Istnieje również zagrożenie wprowadzania na omawiany obszar funkcji generujących dla obszaru planu oraz jego otoczenia zbyt dużo emisji, przy jednoczesnym braku rozwiązań pozwalających na ograniczanie negatywnego oddziaływania antropopresji na środowisko, takich jak stosowanie niskoemisyjnych nośników energii, zatrzymywania wód opadowych i roztopowych w miejscu ich opadu, ochronę akustyczną terenów o zdefiniowanych standardach akustycznych. Pozostawienie obszaru opracowania bez planu miejscowego utrudni ochronę środowiska i ludzi, bowiem plan miejscowy, w powiązaniu z innymi przepisami prawa, określa i porządkuje szereg zagadnień związanych z ochroną środowiska przyrodniczego, w tym m.in. zagadnienia związane z ochroną i kształtowaniem zieleni, gospodarką wodno-ściekową, ochroną powietrza atmosferycznego oraz ochroną przed hałasem.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM, LOKALNYM

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Do dokumentów rangi wspólnotowej, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego w prognozie projektu mpzp, zaliczyć można m.in. Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE). Ogólnym celem tej dyrektywy jest zdefiniowanie podstawowych zasad wspólnej strategii poświęconej m.in. utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach. Cel ten jest szczególnie istotny w kontekście obowiązywania dla Poznania programów ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo-alfa-pirenu, realizowany w projekcie planu poprzez wyznaczenie na terenach **MW** stref zieleni urządzonej, wskazanych na rysunku projektu planu, czy też wprowadzenie nakazów zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, jak również ochrony drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie.

Na szczeblu lokalnym cele ochrony środowiska istotne dla projektu mpzp określone zostały w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020, z perspektywą do 2024 roku”⁴⁷. Dokument ten określa zadania w zakresie ochrony środowiska dla Poznania dla okresu czteroletniego (lata 2017-2020) oraz wskazuje główne wyzwania dla miasta w zakresie ochrony środowiska do roku 2024. Wskazuje cele strategiczne (długoterminowe) oraz kierunki działań w procesie długofalowym, które mają przyczynić się do osiągnięcia zaplanowanej wizji Miasta. Cele strategiczne obejmują 12 różnych zagadnień i odnoszą się zarówno do zachowania dobrego stanu oraz poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jak i zmniejszenia

⁴⁷ uchwała Nr LIV/978/VII/2017 Rady Miasta Poznania z dnia 26 września 2017 r.

pewnych niekorzystnych oddziaływań oraz zagadnień na pograniczu ochrony środowiska i innych dziedzin (m.in. społecznych i gospodarczych). Kierunki działań wytyczone na lata 2017-2020 stanowią z kolei uszczegółowienie celów strategicznych.

Część z wyznaczonych 15 celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego w prognozie projektu mpzp. Są to cele dotyczące:

- racjonalnego korzystania z zasobów wodnych, ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody – cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: dla terenów **1-9MW**, **1-6U**, **1-3UO**, **UZ**, **UK**, **US** oraz terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich na terenie, a także odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **1KD-Z** i **2KD-Z** do sieci kanalizacji deszczowej,
- osiągnięcia dobrej jakości powietrza i jakości życia mieszkańców (dążenie do osiągnięcia dopuszczalnych i docelowych poziomów zanieczyszczeń powietrza) – cel realizowany w projekcie planu pośrednio poprzez zapisy ustalające: dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, a także ochronę zieleni osiedlowej poprzez wprowadzenie na terenach **MW** stref zieleni osiedlowej, wpływającej pośrednio na prawidłowe dotlenienie i stan powietrza na osiedlu, w tym zakresie wyznaczenie linii zabudowy na terenach **MW** w sposób uniemożliwiający wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz wprowadzenie w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zakazu lokalizacji garaży naziemnych oraz tymczasowych obiektów budowlanych (których potencjalna realizacja spowodowałaby uszczuplenie szaty roślinnej);
- osiągnięcia dobrego stanu klimatu akustycznego, bez przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu –, cel realizowany w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: na terenach **1-9MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, na terenach **1-3UO** – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, na terenach **3U** i **6U**, w przypadku lokalizacji: szkół, przedszkoli i żłobków – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej, szpitali – jak dla terenów szpitali w miastach, zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku, dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi; eliminowaniu zagrożeń akustycznych w środowisku służyć będą również zapisy sformułowane np. terenów zabudowy usługowej **1-6U**, dla których ustalono zakaz lokalizacji domów opieki społecznej, budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali, z wyjątkiem terenów **3U** i **6U**, a także zakaz lokalizacji obiektów zamieszkania zbiorowego, tudzież kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku oraz eliminacji zagrożeń dla komfortu akustycznego służyć będą również ustalenia dopuszczające stosowanie technicznych elementów uspokajania ruchu oraz dopuszczające na terenach dróg lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich;
- ochrony i zachowania różnorodności biologicznej oraz tworzenia sieci obszarów chronionych – cel realizowany w projekcie planu poprzez ustalenie na całym obszarze planu nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów, również określenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych w powierzchniach działek budowlanych dla wszystkich terenów z wyjątkiem dróg publicznych i wewnętrznych, a także zachowanie urządzonej zieleni osiedlowej poprzez wyznaczenie linii zabudowy na terenach **MW** w sposób uniemożliwiający wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz ustalenie w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zakazu lokalizacji garaży naziemnych oraz tymczasowych obiektów budowlanych (których potencjalna realizacja spowodowałaby uszczuplenie szaty roślinnej).

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej⁴⁸, jest aktualizacja „Planu gospodarowania wodami na obszarze

⁴⁸ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej(Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

dorzecza Odry⁴⁹. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym pewnego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla JCWP, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.

W kontekście analizowanego projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu istotne jest uwzględnienie celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Cybina (kod PLRW600017185899). W aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” wspomniana JCWP została wskazana jako nie zagrożona nieosiągnięciem wyznaczonych celów środowiskowych (dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny), która aktualnie przedstawia zły stan chemiczny wód. Analizując wpływ realizacji ustaleń analizowanego projektu planu na osiągnięcie celów środowiskowych dla wspomnianej JCWP nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania w tym zakresie. Należy natomiast podkreślić, że do projektu mpzp wprowadzono zapisy, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanych celów środowiskowych. Analizując wpływ realizacji ustaleń projektu mpzp na osiągnięcie celów środowiskowych dla wspomnianych JCWP nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania w tym zakresie, ponieważ obszar projektu planu jest uzbrojony w sieć kanalizacji sanitarnej. Do projektu mpzp wprowadzono szereg zapisów, których docelowa realizacja sprzyjać będzie osiągnięciu wskazanych celów środowiskowych. Wśród nich wymienić należy przede wszystkim ustalenie:

- dla terenów **1-9MW, 1-6U, 1-3UO, UZ, UK, US** oraz terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich na terenie,
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **1KD-Z** i **2KD-Z** do sieci kanalizacji deszczowej,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)

SPA2020 zostało opracowane na podstawie wyników projektu badawczego KLIMADA, realizowanego na zlecenie Ministerstwa Środowiska w latach 2011-2013 ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W jego ramach opracowywane są ekspertyzy ilustrujące przewidywane zmiany klimatu do 2070 roku. Strategia wpisuje się w ramową politykę Unii Europejskiej w zakresie adaptacji do zmian klimatu, której celem jest poprawa odporności państw członkowskich na aktualne i oczekiwane zmiany klimatu, zwracając szczególną uwagę na lepsze przygotowanie do ekstremalnych zjawisk klimatycznych i pogodowych oraz redukcję kosztów społeczno-ekonomicznych z tym związanych.

Celem głównym SPA2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, realizowane poprzez określenie działań adaptacyjnych, które należy podjąć do 2020 roku w najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu obszarach takich jak: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna, zdrowie, energetyka, budownictwo i gospodarka przestrzenna, obszary zurbanizowane, transport, obszary górskie i strefy wybrzeża. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią. Wśród planowanych do realizacji inwestycji znajduje się szereg przedsięwzięć poprawiających jakość życia mieszkańców

⁴⁹ Dz. U. z 2016 r., poz. 1967

i pobudzających wzrost gospodarczy. Planowane działania obejmują np. poprawę jakości wód, rozwój odnawialnych źródeł energii, zwiększenie zalesienia czy wsparcie dla rozwoju technologii środowiskowych. Podjęte zostaną również działania edukacyjne, wyjaśniające opinii publicznej zjawisko zmian klimatu.

Spośród zapisów analizowanego projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, realizujących cele wskazane w dokumencie SPA2020 wymienić należy ustalenia z zakresu:

- zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska: cel realizowany poprzez ustalenie powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci (w tym również energetycznej), jak również poprzez zapisy ustalające:
 - zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
 - ochronę drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie,
 - lokalizację na terenie **US** szpaleru drzew,
 - wyznaczenie na terenach **MW** stref zieleni urządzonej, wskazanych na rysunku projektu planu;
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
 - dla terenów **1-9MW**, **1-6U**, **1-3UO**, **UZ**, **UK**, **US** oraz terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich na terenie,
 - odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **1KD-Z** i **2KD-Z** do sieci kanalizacji deszczowej,
 - dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów zostały one uwzględnione w projekcie planu „Osiedle Lecha” część B w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi i warunki podłoża

W kontekście oceny oddziaływań na środowisko przyrodnicze, przekształcenia powierzchni ziemi są szczególnie istotne, powodują bowiem zmiany wśród pozostałych komponentów środowiska przyrodniczego, a poza tym należą do zmian trwałych i nieodwracalnych.

Projekt planu obejmuje w dużej mierze tereny już zabudowane i urządzone, z istniejącym systemem dróg oraz wyposażone w infrastrukturę techniczną.

Ustalenia planu, których realizacja może mieć wpływ na powierzchnię ziemi, to takie których realizacja wiąże się z pracami ziemnymi i ingerencją w głębsze warstwy podłoża, czyli dopuszczenie lokalizacji kondygnacji podziemnych na terenach **MW**, **U**, **UO**, **UZ**, **UK** i **US**, dopuszczenie garaży podziemnych na terenach **KDWpp**, oraz takie, które dotyczą inwestycji zajmujących nowe powierzchnie terenu, do tej pory wolne od zabudowy i utwardzenia – fragment terenu **US**.

Na niezainwestowanym dotąd, porośniętym roślinnością trawiastą, terenie usług sportu i rekreacji **US** ustala się lokalizację, zgodnie z wyznaczonymi na rysunku projektu planu maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, nowego zainwestowania w postaci nie więcej niż jednego budynku na działce budowlanej o wysokości do 2 kondygnacji nadziemnych.

Nowe zainwestowanie, zgodnie z ustaleniami analizowanego projektu mpzp, pojawić się może również na terenie oznaczonym jako **7KDWpp**, na którym obecnie funkcjonuje osiedlowy parking naziemny z przeważającym udziałem nawierzchni uszczelnionej asfaltem, której towarzyszą nasadzenia zieleni urządzonej. Na ww. terenie projekt planu dopuszcza lokalizację garażu wielokondygnacyjnego o wysokości od 2 do 4 kondygnacji nadziemnych, przy czym nie więcej niż 14 m. Na ww. terenie ustalono powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% działki budowlanej oraz powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 5% działki budowlanej.

Ewentualnych nowych inwestycji w ramach przekształceń przestrzennych spodziewać się można także na terenie **5U**, w granicach którego funkcjonuje obecnie rynek osiedlowy z substandardową zabudową tymczasową, która zgodnie z ustaleniami mpzp, może zostać zastąpiona

zabudową usługową jednokondygnacyjną lub dopuszczonymi, nowymi, tymczasowymi obiektami budowlanymi handlowo-usługowymi.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje zarówno trwałe, jak i krótkoterminowe przeobrażenia powierzchni ziemi. W miejscach lokalizacji nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw podłoża, a także przemieszania gruntów w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej infrastruktury. Większe oddziaływania w tym zakresie nastąpią w przypadku realizacji, dopuszczonych ustaleniami projektu planu, kondygnacji podziemnych. Powyższe, negatywne oddziaływania będą spowodowane:

- naruszeniem powierzchni terenu, związanym z pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów i wykonywaniu fundamentów obiektów inżynierskich,
- umieszczeniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów budowlanych, wpływających na właściwości podłoża, w tym na jego przepuszczalność,
- wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków.

Zmian we właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża spodziewać się należy również w przypadku realizacji wspomnianych już wcześniej nowych terenów komunikacji oraz ewentualnie na skutek prowadzenia robót w zakresie infrastruktury technicznej, które zostały dopuszczone planem. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów infrastruktury technicznej. Umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury będzie za sobą niosło trwałe oddziaływanie na warunki gruntowe. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów wpływających na właściwości gruntu.

Biorąc pod uwagę potrzebę ograniczania skali oraz zasięgu trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotny jest zapis projektu planu ustalający wymóg zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów. Zapis ten jest istotny z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i podłoża, ponieważ roślinność pozwala na uniknięcie lub przynajmniej znaczne ograniczenie wymywania gruntów, a także sprzyja absorpcji części ładunków zanieczyszczeń i blokuje ich przedostawanie się do głębszych warstw gleby.

W celu ograniczenia skali występowania negatywnych oddziaływań na ukształtowanie powierzchni ziemi i warunki gruntowe, jakie mogą nastąpić w konsekwencji realizacji dopuszczonych w projekcie planu zamierzeń inwestycyjnych, do projektu planu wprowadzono zapisy ustalające maksymalną powierzchnię zabudowy na wszystkich terenach wskazanych w projekcie mpzp pod zabudowę. W celu ograniczenia (w przyszłości) ryzyka pojawienia się zbyt intensywnej zabudowy, ustalono również minimalną powierzchnię działek budowlanych oraz minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać utrzymany w granicach działek budowlanych. Przestrzeganie powyższych ustaleń zapobiegnie możliwości wydzielania działek budowlanych o niewielkich powierzchniach (na skutek wtórnych podziałów) oraz dogęszczenia zabudowy w obrębie osiedla. Działania te pozwolą na ograniczenie możliwości uszczuplenia lub też całkowitego wyeliminowania powierzchni biologicznie czynnych w obrębie poszczególnych działek budowlanych, umożliwiając tym samym ograniczenie skali przekształcenia powierzchni ziemi oraz utrzymanie charakteru przeważającego na omawianym obszarze sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów.

Podsumowując, należy stwierdzić, że realizacja inwestycji przewidzianych ustaleniami projektu planu niewątpliwie przyczyni się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i warunki gruntowe w obrębie części terenów znajdujących się na obszarze opracowania, jednakże realizacja zapisów mających na celu ochronę tych komponentów, pozwoli ograniczyć skalę tego zjawiska.

6.2. Oddziaływanie na zasoby naturalne

W związku z tym, że na omawianym obszarze nie znajdują się żadne zasoby naturalne w postaci złóż kopalin, nie analizuje się wpływu realizacji ustaleń projektu planu w tym zakresie.

6.3. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze opracowania brak jest wód powierzchniowych, w związku z czym nie prognozuje się bezpośrednich oddziaływań na ich zasoby na skutek realizacji ustaleń mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania realizacji ustaleń planu na jakość zasobów wód podziemnych. W projekcie mpzp ustalono nakaz powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym infrastruktury oraz zapewnienie dostępu do sieci. Teren jest w całości włączony do systemu wodociągowego miasta, jest uzbrojony również w sieć kanalizacji sanitarnej.

Ponieważ analizowany teren osiedla Lecha uzbrojony jest w sieć kanalizacji sanitarnej, stąd też zakładać należy podłączenie do niej wszystkich nowych budynków.

W celu ochrony zasobów wód podziemnych przed ich nadmierną eksploatacją dla wszystkich terenów, w obrębie których dopuszczono realizację zabudowy, należałoby przewidzieć sposób zaopatrzenia w wodę pitną z sieci wodociągowej. Projekt planu nie podejmując ustaleń w tym zakresie odwołuje się do przepisów odrębnych, jednakże jest on w pełni uzbrojony w sieć wodociągową, do której mogą zostać podłączone również ewentualne nowe inwestycje.

Potencjalnie negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i czasowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych związanych z wykonaniem wykopów pod fundamenty nowych budynków na terenach **US** i **7KDWpp**, a także na terenach związanych z inwestycjami prowadzonymi w zakresie infrastruktury technicznej. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków.

W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami. Powyższe zagadnienia regulowane są przez przepisy odrębne i nie stanowią zakresu ustaleń mpzp, niemniej będą miały istotne znaczenie dla jakości środowiska gruntowo-wodnego na terenach przeznaczonych w projekcie mpzp pod zabudowę.

W przypadku lokalizacji dopuszczonych w planie kondygnacji podziemnych oddziaływania na wody podziemne mogą być większe, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na większej głębokości. Lokalizacja kondygnacji podziemnych dopuszczona została na terenach **MW**, **U**, **UO**, **UZ**, **UK**, **US**, **KDWpp**, a ich realizacja może spowodować zakłócenie naturalnego przepływu wód, w przypadku, kiedy zwierciadło wód gruntowych zalegać będzie w strefie powyżej projektowanego poziomu posadowienia obiektu. Oddziaływania na środowisko wodne mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych, roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa kondygnacji podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania warstwy wodonośnej, spowodować może pewne utrudnienia w ich dotychczasowym przepływie lub zmianę jego reżimu. Dlatego w przypadku realizacji inwestycji budowlanych z kondygnacjami podziemnymi niezbędne może być wykonanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej z elementami badań hydrogeologicznych. W zależności od wyników tych badań, zwłaszcza w zakresie głębokości i rodzaju zalegania wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może okazać się wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmiennym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji.

Realizacja ustaleń planu miejscowego może generować również oddziaływania na wielkość zasilania zasobów wód podziemnych. Dla utrzymania infiltracyjnego zasilania warstw wodonośnych niezbędne jest zachowanie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych. W przypadku terenów silnie zurbanizowanych, na których dominują tereny zabudowane oraz komunikacyjne, utrzymanie odpowiednich proporcji pomiędzy powierzchniami uszczelnionymi a biologicznie czynnymi jest bardzo utrudnione, w niektórych przypadkach wręcz niemożliwe.

W przypadku analizowanego obszaru ta proporcja wypada korzystnie. Pomimo tego, że jest to obszar całkowicie zurbanizowany, to charakteryzuje się dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnych, które zachowują infiltracyjne własności gruntu. Właściwości te posiadają stosunkowo duże powierzchnie osiedlowej zieleni urządzonej, zachowane jako wyznaczone na rysunku projektu planu strefy zieleni osiedlowej, położone w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Projekt planu w większości przypadków utrzymuje ten stan. W środkowej części osiedla wyznaczono duży teren usług sportu i rekreacji (**US**), którego minimum 50% musi stanowić powierzchnia biologicznie czynna. Wzrost powierzchni nieprzepuszczalnych kosztem dotychczasowych powierzchni biologicznie czynnych przewidywany jest w zasadzie tylko na terenie **US**, gdyż pozostałe tereny

przeznaczone pod nowe zainwestowanie (**7KDWpp** oraz ewentualnie **5U**) zostały już zabudowane i pokryte nawierzchniami nieprzepuszczalnymi jak beton i asfalt. Należy jednak podkreślić, że w większości tych przypadków skala nowych inwestycji budowlanych nie będzie znacząca, będą to bowiem inwestycje związane z obsługą zabudowy mieszkaniowej osiedla Lecha, o lokalnym znaczeniu.

Dla utrzymania zasilania warstw wodonośnych istotne są ustalenia projektu dotyczące gospodarowania wodami opadowymi lub roztopowymi na terenach. W analizowanym projekcie planu miejscowego ustalono dla terenów **1-9MW**, **1-6U**, **1-3UO**, **UZ**, **UK**, **US** oraz terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich na terenie. Z ekologicznego punktu widzenia w przypadku ww. terenów przeznaczonych pod zabudowę, z uwagi na dość wysoki minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, jaki musi zostać zachowany w powierzchni działki budowlanej (wynoszący na terenach **MW** – 30%, na terenach **U** – 5-25%, na terenach **UZ**, **UK** i **US** – 50%) bardziej właściwe byłoby ustalenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach działki budowlanej, jednakże nie było to możliwe z uwagi na obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa⁵⁰. Ustalenie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w granicach terenu lub działki budowlanej jest oceniane pozytywnie z ekologicznego punktu widzenia, gdyż podstawową zasadą współczesnych metod zagospodarowania wód opadowych i roztopowych jest ich zatrzymanie na terenie, spowolnienie tempa spływu do odbiornika oraz naturalne oczyszczanie wód opadowych na miejscu, przed odprowadzeniem do odbiornika (np. poprzez spływ przez powierzchnię zadarnioną). Takie postępowanie jest również zgodne z polityką państwa i „Programem Ochrony Środowiska dla miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku”⁵¹. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych jest zatem szczególnie korzystne w przypadku terenów charakteryzujących się dużym udziałem powierzchni zagospodarowanych zielenią i niewielkim udziałem powierzchni trwale uszczelnionych (np. tereny zieleni urządzonej lub otwartej, tereny zabudowy z wysokim procentem powierzchni biologicznie czynnej itd.). Dopuszczenie możliwości odprowadzania wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej umożliwi natomiast właściwe gospodarowanie wodami na terenach, w obrębie których możliwości zagospodarowania tych wód na terenie są ograniczone z uwagi na ich sposób zagospodarowania (duży udział powierzchni trwale uszczelnionych) lub lokalne warunki gruntowo-wodne (np. płytkie zaleganie zwierciadła wód gruntowych, obszary bezodpływowe itd.).

W przypadku terenów o dużym udziale powierzchni trwale uszczelnionych lub też terenów komunikacyjnych (drogi o nawierzchniach bitumicznych) preferuje się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej. W analizowanym projekcie mpzp dla terenów **1KD-Z** i **2KD-Z** do sieci kanalizacji deszczowej. Odprowadzanie wód z zanieczyszczonych, utwardzonych powierzchni pozwala wyeliminować ryzyko przedostania się do środowiska gruntowo-wodnego substancji spływających z powierzchni dróg.

Korzystny wpływ na zminimalizowanie możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych mają także zasady prowadzenia gospodarki odpadami. Na analizowanym terenie, podobnie jak na terenie całej gminy, sposób zagospodarowania odpadów określa *Plan gospodarki odpadami dla miasta Poznania*⁵². Określenie sposobu postępowania z odpadami ogranicza zagrożenia wynikające z nieodpowiedniego postępowania z odpadami, których ilość wzrośnie w sposób znaczący w granicach analizowanego terenu na skutek rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Prowadzenie gospodarki odpadowej we właściwy sposób pozwoli na ograniczenie możliwości zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych substancjami niebezpiecznymi, przedostającymi się do gruntu na skutek niewłaściwego składowania odpadów.

Reasumując, realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie spowoduje znaczących, negatywnych oddziaływań na zasoby wodne. Realizacja zapisów ustalających sposób zagospodarowania poszczególnych terenów, jak również charakter oraz zakres przyjętych rozwiązań pozwala założyć, że realizacja nowych inwestycji na obszarze projektu planu nie spowoduje wystąpienia negatywnych oddziaływań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych w obrębie całej JCWP i JCWPd.

⁵⁰ §28 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015, poz. 1422 tekst jednolity)

⁵¹ Uchwała Nr LX/928/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

⁵² stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIX/170/V/2007 Rady Miasta Poznania z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Poznania

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Różnorodność biologiczna obszaru projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu została ukształtowana na skutek jego dotychczasowego antropogenicznego użytkowania. Analizowany projekt planu zachowuje obecną strukturę funkcjonalną osiedla Lecha, z dominującym udziałem terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, które uzupełnione zostały terenami usługowymi (głównie usług podstawowych), dużym terenem sportu i rekreacji, a także terenami komunikacyjnymi i infrastrukturalnymi. Zgodnie z ustaleniami przedmiotowego projektu planu, jako potencjalne miejsca lokalizacji nowej zabudowy wskazać można fragment terenu usług sportu i rekreacji **US**, zlokalizowany w centralnej części osiedla Lecha, a także teren drogi wewnętrznej – parkingu (oznaczony jako **7KDWpp**) przy ul. Chartowo, na którym obecnie znajduje się parking naziemny.

Analizując potencjalne skutki realizacji zapisów mpzp przewiduje się przede wszystkim możliwość wystąpienia uszczuplenia lokalnej bioróżnorodności na skutek usunięcia pokrywy roślinnej, zniszczenia wierzchniej warstwy gleby oraz trwałego uszczelnienia części powierzchni, przeznaczonej bezpośrednio pod lokalizację budynków oraz innych towarzyszących obiektów budowlanych.

Na terenie przeznaczonym pod lokalizację usług sportu i rekreacji (**US**) rozmiar niekorzystnych zjawisk związanych z uszczupleniem szaty roślinnej będzie nieznaczny i sprowadzający się w zasadzie do usunięcia jedynie roślinności trawiastej i zielnej. Również niewielkich strat w szacie roślinnej spodziewać się można w przypadku realizacji na terenie **7KDWpp** garażu wielokondygnacyjnego. Na terenie tym funkcjonuje obecnie osiedlowy parking naziemny, z przeważającym udziałem nawierzchni uszczelnionej asfaltem, której towarzyszą nasadzenia zieleni urządzonej. Natomiast w przypadku ewentualnej realizacji zabudowy w granicach terenu **SU** nie istnieje praktycznie żadne zagrożenie usunięcia pokrywy roślinnej, gdyż teren ten został w zasadzie w całości pokryty nawierzchnią asfaltową oraz chodnikami, a nieliczne powierzchnie nieuszczelnione zostały pozbawione roślinności na skutek ubicia i wyjeżdżenia terenu przez koła samochodów dostarczających zaopatrzenie na potrzeby targowiska.

W zależności od stopnia przekształcenia powierzchni ziemi, a więc sposobów posadowienia nowych budynków i zakresu wykonywania innych prac, głównie z zakresu infrastruktury technicznej, przeobrażeniom ulegają również gleby, których skład i nawodnienie mają kluczowe znaczenie dla bytowania roślin. Powodowane działaniami mechanicznymi przekształcenia mogą doprowadzić do zmiany ułożenia warstw, jak również zmiany składu chemicznego gruntów i ich właściwości technicznych, m.in. uziarnienia, zagęszczenia, stopnia plastyczności. Obciążenie terenu powoduje bowiem degradację naturalnego systemu kapilarnego, decydującego o retencji wody, jej dostępności dla roślin oraz o wymianie gazowej w profilu glebowym. W rezultacie powstają nowe grunty, składające się z przemieszczonych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, kwalifikowane do gruntów nasypanych, które są mniej korzystne dla rozwoju roślinności. Podkreślenia wymaga jednak fakt, iż różnorodność biologiczna na terenach funkcjonującej obecnie zabudowy mieszkaniowej i usługowej została ukształtowana na skutek działalności człowieka. Ewentualne straty w istniejącej zieleni, stanowiącej miejsce występowania pospolitych gatunków zwierząt przystosowanych do życia w bezpośrednim sąsiedztwie człowieka, zostaną najprawdopodobniej zrekompensowane przez nowe nasadzenia roślin ozdobnych, wprowadzane po zakończeniu etapu realizacji poszczególnych (projektowanych) inwestycji.

Ponadto dla wszystkich terenów obecnie zainwestowanych lub wskazanych pod nową zabudowę wprowadzono zapisy, których realizacja pozwoli ograniczyć niekorzystny wpływ na kształtowanie różnorodności biologicznej, wynikający z realizacji ustaleń mpzp. Przede wszystkim należy wskazać tu ograniczenie maksymalnej powierzchni zabudowy działek budowlanych w obrębie poszczególnych terenów oraz wyznaczenie minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, jakie muszą zostać zachowane na terenach przeznaczonych pod zabudowę. Zgodnie z zapisami projektu planu, dla wszystkich terenów ustalono również konieczność zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Realizacja wspomnianych zapisów ograniczy możliwość zbyt intensywnego zabudowywania działek budowlanych oraz wymusi pozostawienie części powierzchni dostępnej dla przedstawicieli lokalnej flory i fauny.

Wśród zapisów wpływających pozytywnie na ograniczenie niekorzystnych oddziaływań na różnorodność biologiczną w granicach terenów wskazanych pod zabudowę wymienić należy również zapisy, które pozwolą na zachowanie istniejącej zieleni, a więc zapisy ustalające zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów oraz nakazujące ochronę drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie.

Ponadto, poprzez wyznaczenie na rysunku projektu planu stref zieleni osiedlowej w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1-9MW**) oraz maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy, przebiegających praktycznie po obrysach budynków mieszkalnych, oraz w wyniku wprowadzenia na tych terenach ściśle określonych zasad zagospodarowania (jak np. zakaz lokalizacji garaży naziemnych i tymczasowych obiektów budowlanych) należy sądzić, iż zachowana zostanie istniejąca tu bogata zieleń osiedlowa. Podkreślenia wymaga fakt, że tereny osiedlowej zieleni urządzonej, w tym zwłaszcza zieleń wysoka, poprawiają fizjonomię i estetykę całego obszaru, pełnią rolę izolacji przed emitowanymi zanieczyszczeniami powietrza (zwłaszcza pyłowymi) oraz są pewnego rodzaju katalizatorem zanieczyszczeń. Obecność zieleni na terenach tak zurbanizowanych jest nieoceniona i należy dążyć zarówno do jej zachowania, jak i rozwoju. Najkorzystniejszym z biologicznego i estetycznego punktu widzenia rozwiązaniem jest dobór roślinności zgodnie z panującymi warunkami glebowo-wodnymi, w nawiązaniu do roślinności już istniejącej i z uwzględnieniem otoczenia (np. roślinności odpornej na wysokie stężenie soli w glebie przy trasach komunikacyjnych).

Zaproponowany w projekcie planu sposób zagospodarowania terenów w większości przypadków nie będzie wpływał niekorzystnie na lokalną faunę, zwłaszcza, że w chwili obecnej nie stanowią one miejsc szczególnie atrakcyjnych z punktu widzenia bytowania zwierząt. W granicach omawianego obszaru nie występują zbiorniki i cieki wodne, co dodatkowo ogranicza zróżnicowanie warunków siedliskowych i wpływa na występowanie zwierząt przystosowanych wyłącznie do warunków lądowych.

Z uwagi na zachowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej można stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu planu nie wpłynie na zmianę warunków siedliskowych dla ptaków, które do tej pory gniazdowały w wysokiej zabudowie blokowej. Dotyczy to zwłaszcza takich gatunków jak: pustułki, jerzyki, czy wróble.

Negatywnego oddziaływania na lokalnie występujące zwierzęta, jednak o niewielkiej skali, spodziewać się można na terenie **US**, której realizacja spowoduje zniszczenie zieleni, stanowiącej obecnie miejsce żerowania i bytowania zwierząt (ptaków, owadów i małych ssaków). Ubytki tych powierzchni w przypadku terenu usług sportu i rekreacji nie będą znaczne, a dodatkowo w projekcie planu ustala się na terenie **US** minimum 50% udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki budowlanej, lokalizację szpaleru drzew, pokrycie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenu, co pozwoli na częściowe zrekompensowanie strat w świecie zwierząt, poniesione w wyniku przeprowadzonych przekształceń funkcjonalno-przestrzennych.

Lokalne i czasowe ograniczenia w liczebności poszczególnych gatunków zwierząt mogą wystąpić na etapie realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, wymagających użycia ciężkiego sprzętu, emitującego hałas, będący czynnikiem płoszącym dla zwierząt. Oddziaływania te będą miały jednak charakter krótkotrwały i ustaną po zakończeniu etapu realizacji. Szczególnie istotne będzie zatem zapewnienie możliwie jak największej ochrony istniejącej zieleni na etapie realizacji ustaleń planu, a w przypadku konieczności usunięcia istniejącej zieleni wprowadzanie nowych nasadzeń.

Podsumowując, bioróżnorodność, szata roślinna i świat zwierzęcy omawianego obszaru nie ulegną znaczącym przekształceniom na skutek realizacji ustaleń mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu. Pomimo, iż realizacja nowej zabudowy oraz nowych inwestycji infrastrukturalnych na jej potrzeby spowoduje usunięcie części obecnie istniejącej zieleni, a tym samym i ograniczenie miejsc bytowania i żerowania zwierząt (głównie ptaków, owadów i małych ssaków), to wprowadzone do projektu planu ustalenia w zakresie parametrów zabudowy oraz ochrony i kształtowania zieleni pozwolą na ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji nowych inwestycji na przyrodę ożywioną omawianego obszaru.

6.5. Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja ustaleń projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu wpłynie w niewielkim stopniu na zmianę walorów krajobrazowych omawianego obszaru. Biorąc pod uwagę obecne zagospodarowanie oraz zapisy projektu planu, należy stwierdzić, że w obrębie większości terenów zachowany zostanie dotychczasowy sposób zagospodarowania i użytkowania, a nowa zabudowa oraz obiekty towarzyszące zabudowie istniejącej i inne elementy zagospodarowania, stanowiąc będą uzupełnienie dotychczasowego zainwestowania. Bardzo istotne jest, że w wyniku realizacji ustaleń planu nie zostanie zmieniony dotychczasowy charakter krajobrazu.

Zauważalnych zmian w lokalnym krajobrazie można spodziewać się w wyniku realizacji na terenie **7KDWpp** garażu wielokondygnacyjnego, na którym obecnie funkcjonuje parking naziemny z towarzyszącą mu zielenią urządzoną. Dla ww. terenu ustalono lokalizację zabudowy o wysokości od 2 do 4 kondygnacji nadziemnych (przy czym nie więcej niż 14 m). Pojawienie się nowego obiektu kubaturowego w miejscu dotychczasowego parkingu naziemnego wpłynie z pewnością na zmianę odbioru tego miejsca, jednakże nowa zabudowa, stanowiąca uzupełnienie dotychczasowego zainwestowania, powinna wpisywać się w otoczenie 5-kondygnacyjnej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie **8MW** oraz sąsiedniej zabudowy usługowej na terenie **6U**, jak również w bezpośrednie sąsiedztwo dróg, oraz nie spowoduje zmiany dotychczasowego charakteru krajobrazu osiedla Lecha.

Przeznaczenie obecnie niezagospodarowanego, porośniętego głównie roślinnością trawiastą, terenu **US** pod funkcję sportu i rekreacji, z wprowadzeniem nowego zainwestowania w postaci jednego budynku o wysokości do 2 kondygnacji nadziemnych (przy czym nie wyższego niż 12 m) będzie również w skali lokalnej czytelną zmianą w krajobrazie, ale zwarzywszy na charakter i przeznaczenie nowej zabudowy, zdecydowanie korzystną i pożądaną z punktu prawidłowego funkcjonowania osiedla.

Pozytywnych zmian w krajobrazie należy też oczekiwać w przypadku realizacji na terenie **5U** jednokondygnacyjnej zabudowy usługowej. Lokalizacja nowej zabudowy usługowej, kształtowanej w sposób uporządkowany, o wysokich walorach estetycznych przyczyni się do likwidacji znajdujących się na tym terenie małych pawilonów handlowych o niskim standardzie, tworzących obecnie kompleks usługowo-handlowy, co z pewnością wpłynie korzystnie na fizjonomię krajobrazu tej części osiedla Lecha.

W celu kształtowania ładu przestrzennego i poprawy walorów krajobrazowych poszczególnych terenów w projekcie planu wprowadzono liczne ograniczenia i zakazy (w zależności od przeznaczenia terenów), dotyczące lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń wizualną, takich jak: wolno stojących garaży jedno- lub wielostanowiskowych oraz tymczasowych obiektów budowlanych (z uwzględnieniem pozostałych ustaleń projektu planu). Pozytywnie na walory krajobrazowe osiedla wpłyną również ustalenia projektu dotyczące ochrony i kształtowania zieleni na osiedlu, a więc zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów zlokalizowanych w granicach projektu planu oraz nakaz ochrony drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie, czy wymóg lokalizacji szpaleru drzew na terenie **US**. Ponadto, poprzez wyznaczenie na rysunku projektu planu w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (**1-9MW**) stref zieleni osiedlowej oraz odpowiednie ukształtowanie maksymalnych nieprzekraczalnych linii zabudowy, przebiegających praktycznie po obrysach budynków mieszkalnych, należy sądzić, iż zachowana zostanie istniejąca tu bogata zieleń osiedlowa, wpływająca istotnie pozytywnie na krajobraz osiedla blokowego.

Podsumowując, z uwagi na skalę przekształceń funkcjonalno-przestrzennych, jakie przewiduje projekt planu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, nie należy się spodziewać wystąpienia znaczących i rozległych zmian uwarunkowań krajobrazowych, niemniej w skali lokalnej będą one zauważalne.

6.6. Oddziaływanie na ludzi

Znaczna część analizowanego obszaru jest już docelowo zainwestowana, a projekt mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu stanowi plan regulacyjny, który na zdecydowanej większości terenów zachowuje obecny sposób zagospodarowania. Nowe inwestycje budowlane przewidywane są natomiast na nielicznych terenach, w tym głównie na terenach **US**, **7KDWpp** oraz ewentualnie na terenie **5U**.

Lokalizacja nowej zabudowy spowoduje oddziaływanie na ludzi na etapie realizacyjnym. Będą to oddziaływanie negatywne, krótkoterminowe i chwilowe, a ich zasięg, zgodnie z przepisami prawa, powinien mieścić się w granicach działki inwestorskiej. Powstałe uciążliwości będą obejmowały m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych oraz wzrost hałasu, związany z pracą sprzętu budowlanego oraz wzrostem natężenia ruchu ciężkich pojazdów w rejonie terenów inwestycyjnych. Należy jednak zakładać, że prace prowadzone będą w ciągu dnia i nie będą stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych.

Niewielki wzrost intensywności zagospodarowania obszaru będzie wiązał się z pojawieniem nowych źródeł hałasu, a tym samym z niewielkim wzrostem hałasu samochodowego. Będzie to

skutkowało jedynie wzrostem ruchu o charakterze lokalnym i nie wpłynie znacząco na pogorszenie klimatu akustycznego na omawianym obszarze.

W celu zapewnienia wyższej jakości życia oraz bezpieczeństwa obecnych oraz przyszłych mieszkańców osiedla Lecha, niezbędne jest podejmowanie działań umożliwiających zachowanie i właściwą ochronę elementów środowiska przyrodniczego. Działania te są niezwykle ważne z punktu widzenia ochrony zdrowia mieszkańców miasta, gdyż rosnące zanieczyszczenie poszczególnych komponentów środowiska (zwłaszcza powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego), pogarsza warunki życia, a długotrwałe narażenie na działanie szkodliwych substancji może być czynnikiem wpływającym na wzrost zachorowań i umieralności. W związku z powyższym, konieczne jest wprowadzanie takich ustaleń, których realizacja pozwoli na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia środowiska, a co za tym idzie pogorszenie jakości życia mieszkańców danego terenu.

Projekt mpzp wprowadza – w ramach możliwego ustawowego zakresu – zapisy, których realizacja przyczyni się do utrzymania lub poprawy komfortu życia mieszkańców i użytkowników terenów znajdujących się w granicach planu oraz do zapewnienia odpowiedniego standardu funkcjonowania tych terenów. Służyć temu będą ustalenia dotyczące:

- zapewnienia wszystkim terenom dostępu do sieci infrastruktury technicznej, powiązanie sieci z układem zewnętrznym oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej,
- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego,
- ochrony i kształtowania zieleni,
- kształtowania klimatu akustycznego w środowisku i w budynkach.

Jako oddziaływanie korzystne dla ludzi należy uznać również wszystkie zapisy projektu planu dotyczące obiektów budowlanych, elementów infrastruktury społecznej i technicznej, poprawiających jakość i komfort życia na omawianym obszarze oraz uatrakcyjniających przestrzeń wspólnie użytkowaną przez mieszkańców osiedla. Dla prawidłowego funkcjonowania osiedla wielorodzinnego istotne jest zapewnienie kompleksowej infrastruktury technicznej i społecznej oraz obiektów umożliwiających spędzenia wolnego czasu blisko miejsca zamieszkania. W tym zakresie istotne są ustalenia projektu planu, które ustalają zachowanie dotychczasowych lokalizacji usług podstawowych, takich jak: szkoły, przedszkola, przychodnia zdrowia, kościół, obiekty handlowe i usługowe (na terenach **1-3UO, UZ, UK, 5U, 6U**). Pozytywnie ocenia się również zachowanie na terenie **6U** istniejącego przejścia podziemnego (poprzez oznaczenie go na rysunku projektu planu), umożliwiającego mieszkańcom osiedla Lecha komunikację pieszą z terenami osiedla Czecha, położonymi po przeciwległej stronie ul. Chartowo.

Za korzystne z punktu widzenia oddziaływania na ludzi należy uznać również ustalenie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Tym samym uniemożliwiono lokalizację na obszarze osiedla inwestycji związanych z przedsięwzięciami, których realizacja mogłaby powodować znaczące negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego (np. powierzchni ziemi, warunków wodnych, szaty roślinnej, powietrza, klimatu akustycznego) oraz dla ludzi, co z uwagi na już istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej byłoby zjawiskiem niekorzystnym, generującym potencjalne konflikty społeczne (sąsiedzkie).

W wyniku realizacji ustaleń planu nie należy spodziewać się innych, znaczących oddziaływań na ludzi. Należy stwierdzić, że właściwy układ funkcjonalno-przestrzenny, o uporządkowanym i zadbanym krajobrazie, z dużym udziałem zieleni osiedlowej, będzie stanowił przyjazne miejsce dla życia, zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców osiedla Lecha.

6.7. Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Najbardziej istotny wpływ na kształtowanie jakości powietrza, zarówno w stanie istniejącym, jak i w stanie projektowanym, będzie miała emisja zanieczyszczeń generowanych w obrębie szlaków komunikacyjnych, zlokalizowanych na obszarze projektu planu (fragment ul. Piaśnickiej) lub bezpośrednio poza granicami obszaru planu (ul. Bolesława Krzywoustego, ul. Inflancka, ul. Chartowo, ul. Wiatraczna). Należy jednocześnie zaznaczyć, że w projekcie planu nie przewiduje się realizacji nowych ciągów komunikacyjnych, które generowałyby znaczący ruch samochodowy, wpływający na istotne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Nowe punktowe źródła emisji zanieczyszczeń mogą pojawić się w granicach analizowanego obszaru w miejscach, gdzie ustaleniami projektu planu dopuszczona jest nowa zabudowa i towarzyszące jej parkingi. Z uwagi jednak na to, że teren osiedla podłączony jest do miejskiej sieci ciepłej, należy przypuszczać, że nowa zabudowa

również zostanie do tej sieci przyłączona. Projekt planu dopuszcza również korzystanie z indywidualnych systemów grzewczych, przy uwzględnieniu jednak zakazu stosowania paliw stałych w piecach i trzonach kuchennych.

Krótkoterminowego wzrostu emisji zanieczyszczeń należy spodziewać się na etapie realizacji poszczególnych inwestycji, których przeprowadzenie zostało umożliwione zapisami projektu planu. We wspomnianym przypadku źródłami emisji będą prace ziemne, których prowadzenie związane będzie z emisją pyłu, oraz silniki spalinowe pojazdów i maszyn budowlanych, wykorzystywanych podczas realizacji inwestycji, które generować będą zarówno emisję pyłów, jak i gazów. Prognozuje się jednak, że ilość zanieczyszczeń generowanych w trakcie prac budowlanych nie będzie miała większego znaczenia w kształtowaniu jakości powietrza atmosferycznego, głównie z uwagi na ograniczoną powierzchnię i czas przeprowadzania robót budowlanych oraz niewielkie odległości unoszenia zanieczyszczeń. Oddziaływanie to należy scharakteryzować jako krótkotrwałe i mające zasięg lokalny. Niemniej, w celu zminimalizowania emisji pyłów należy dążyć do wyboru technologii jak najmniej uciążliwej w tym zakresie.

W celu ochrony powietrza w granicach projektu planu wprowadzono zapisy, których realizacja ma na celu zminimalizowanie niekorzystnych oddziaływań na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego. Do najważniejszych ustaleń w tym zakresie należy wprowadzenie zakazu stosowania w budynkach pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe. Przestrzeganie tego zapisu pozwoli w możliwie maksymalny sposób ograniczyć emisję zanieczyszczeń powstających w obrębie dopuszczonych indywidualnych systemów grzewczych (w szczególności zanieczyszczeń pyłowych), jakie mogą zostać zrealizowane w granicach przedmiotowego obszaru. Jest to szczególnie istotne z uwagi na konieczność wyeliminowania niekorzystnych (z punktu widzenia ochrony środowiska i ochrony zdrowia) zjawisk, związanych z przekraczaniem dopuszczalnych stężeń pyłu zawieszonego w powietrzu. Wprowadzenie tego rodzaju zakazu nawiązuje ponadto do ustaleń zawartych w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10”, określającym szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P.

Dodatkowo należy podkreślić, że omawiany teren charakteryzuje się znacznym udziałem osiedlowej zieleni urządzonej, zwłaszcza drzew, co jest czynnikiem korzystnie wpływającym na jakość powietrza atmosferycznego. Roślinność absorbuje bowiem znaczną część ładunku zanieczyszczeń i ogranicza zasięg przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych, jak również sprzyja przewietrzaniu miasta. Stąd też w celu jej ochrony i zachowania na rysunku projektu mpzp, w obrębie terenów **MW**, wyznaczone zostały strefy zieleni osiedlowej, natomiast linie zabudowy poprowadzone zostały praktycznie po obrysach budynków mieszkalnych wielorodzinnych (z niewielkim tylko buforem), co uniemożliwi na tych terenach dogęszczenie zabudowy, której ewentualna realizacja wiązałaby się nieodpowiednio z usunięciem szaty roślinnej. Zapobieganiu ograniczenia powierzchni terenów zieleni urządzonej służyć będą również wprowadzone na terenach **MW** zakazy lokalizacji garaży naziemnych oraz tymczasowych obiektów budowlanych.

W kontekście ochrony powietrza atmosferycznego duże znaczenie będzie miała również realizacja wszystkich zapisów projektu planu z zakresu ochrony i kształtowania zieleni. Istotne jest również ustalenie wysokiego procentowego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w granicach działek, wynoszącego na terenach **MW** – 30%, na terenach **U** – 5-25%, na terenach **UZ**, **UK** i **US** – 50%.

Na ograniczenie ryzyka pojawienia się w granicach projektu mpzp obiektów, których funkcjonowanie mogłoby spowodować lokalne pogorszenie standardów jakości powietrza atmosferycznego, wpływać będzie również przestrzeganie zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Podsumowując ustalenia projektu mpzp należy stwierdzić, że realizacja ustaleń mpzp nie wpłynie znacząco na aktualny stan powietrza atmosferycznego. Zapisy w zakresie ochrony środowiska, są wystarczające dla ochrony powietrza na tym terenie i pozwolą na zminimalizowanie ewentualnych niekorzystnych oddziaływań.

6.8. Oddziaływanie na klimat lokalny

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie będzie powodować znaczącego oddziaływania na kształtowanie lokalnego klimatu.

Mimo lokalizacji wysokiej zabudowy mieszkaniowej na obszarze projektu planu, stanowiącej bariery dla przemieszczających się mas powietrza, wewnątrz osiedla panują korzystne warunki mikroklimatyczne. Znaczna powierzchnia zieleni osiedlowej, przede wszystkim drzew, łagodzi wysokie temperatury latem, kumuluje wodę i przedłuża zaleganie pokrywy śnieżnej zimą.

Realizacja ustaleń projektu mpzp w zakresie lokalizacji nowych obiektów kubaturowych będzie oddziaływać na elementy kształtujące klimat lokalny, niemniej z uwagi na skalę projektowanych inwestycji oraz ich zasięg przestrzenny, nie przewiduje się aby były to oddziaływania znaczące.

Lokalizacja nowych obiektów kubaturowych zawsze powoduje pewne modyfikacje w warunkach mikroklimatu. Realizacja nowych budynków, a wraz z nimi powiększenie powierzchni uszczelnionych, powoduje pogorszenie przewietrzania terenów (budynek stanowi barierę dla mas powietrza), zmianę schematu cyrkulacji mas powietrza (zwłaszcza w przypadku budynków wysokich, powyżej 10 kondygnacji), modyfikację warunków cieplnych (powierzchnie uszczelnione akumulują energię cieplną, zarówno energię słoneczną, jak i energię pochodzącą z procesów spalania surowców), modyfikację warunków wilgotnościowych (wzrost zanieczyszczenia powietrza powoduje spadek wilgotności względnej powietrza). Należy jednak podkreślić, że skala i zasięg przewidywanych w planie inwestycji budowlanych nie będzie znaczący. Wszystkie projektowane wewnątrz osiedla budynki będą niskie (tereny **US** i **7KDWpp**), co jednoznacznie wyklucza możliwość pojawienia się w granicach opracowania nowej, wysokiej zabudowy, która to powoduje znaczne zmiany w cyrkulacji powietrza. Ponadto, nowa zabudowa planowana jest w większości na terenach położonych przy granicach planu, w związku z tym nie przewiduje się powstania nowych barier dla mas powietrza we wnętrzu osiedla.

W celu zachowania korzystnych warunków klimatycznych, należy dołożyć wszelkich starań, aby zachowany został duży udział zieleni, zwłaszcza tej wysokiej, gdyż jej obecność poprawia warunki klimatyczne i aerosanitarne. Równie istotna jest minimalizacja wpływu istniejących i potencjalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza na tym terenie.

W tekście mpzp wprowadzono ustalenia dotyczące ochrony i kształtowania roślinności i ochrony powietrza atmosferycznego, których realizacja w sposób pośredni przyczyni się również do poprawy klimatu lokalnego. Należą do nich ustalenia i działania dotyczące:

- nakazu zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
- ochrony drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie,
- wyznaczenia na terenach **MW** stref zieleni urządzonej, wskazanych na rysunku projektu planu,
- zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
- optymalnego udziału powierzchni biologicznie czynnych na terenach przeznaczonych pod zabudowę,
- powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienia dostępu do sieci.

Należy podkreślić, że obecność zieleni, zwłaszcza wysokiej, wśród terenów zabudowanych wpływa korzystnie na zmniejszenie udziału zanieczyszczeń powietrza (w tym przede wszystkim CO₂ oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń pyłowych), stanowiących jądra kondensacji, których zwiększona obecność wpływa z kolei na pojawianie się w granicach miasta niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Wprowadzenie natomiast zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe wpłynie w sposób bezpośredni na wyeliminowanie możliwości pojawienia się istotnych źródeł emisji niskiej, wpływających na wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, a tym samym na niekorzystne kształtowanie lokalnego klimatu.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia projektu planu w zakresie nowych inwestycji, nie prognozuje się pogorszenia warunków klimatu lokalnego. Dodatkowo projekt planu zawiera szereg ustaleń w zakresie ochrony środowiska i przyrody, korzystnych również z punktu widzenia uwarunkowań mikroklimatycznych.

6.9. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Projekt planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu obejmuje tereny istniejącego, urządzonego osiedla mieszkaniowego, wielorodzinnego – w dzielnicy Rataje w Poznaniu. Dokument ten określa przeznaczenie terenów oraz sposoby ich zagospodarowania i zabudowy, a także docelowego układu komunikacyjnego – ustalając: tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oznaczone na rysunku

planu symbolami **1-9MW**, tereny zabudowy usługowej, oznaczone symbolami **1-6U**, tereny zabudowy usługowej – oświaty, oznaczone symbolami **1-3UO**, teren zabudowy usługowej – sakralnej, oznaczony symbolem **UK**, teren zabudowy usługowej – zdrowia, oznaczony symbolem **UZ**, teren sportu i rekreacji, oznaczony symbolem **US**, oraz tereny komunikacji: dróg publicznych, oznaczone symbolami **1-2KD-Z** (ul. Piaśnicka tudzież fragment terenu przy skrzyżowaniu ul. Wiatracznej z ul. Inflancką – obie poza planem), oraz dróg wewnętrznych, oznaczone symbolami **1-9KDW**, **KDWx**, **KDWxs**, jak również parkingów, oznaczone symbolami **1-7KDWpp**.

Obecnie, większość terenów znajdujących się w granicach obszaru projektu planu jest już zagospodarowana budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi – wysokimi i średniowysokimi – wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz obiektami handlowymi i usługowymi (usługi handlu, oświaty, zdrowia, sakralne), a także zielenią urządzoną. Ustalenia urbanistyczne dla przedmiotowego obszaru dają możliwość kontrolowanej – zgodnie z zasadami ochrony środowiska, przyrody i przestrzeni – realizacji dodatkowej zabudowy usługowej, usług sportu i rekreacji oraz terenów parkingów, a także zabezpieczają obszar projektu planu przed powstaniem nowej niepożądanego zabudowy wielorodzinnej.

Bardzo korzystnym dla oceny i kształtowania warunków akustycznych w środowisku jest wyznaczenie w projekcie planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu, przy zewnętrznych jego granicach – najbardziej skażonych niepożądanym hałasem samochodowym, szczególnie od strony ul. Chartowo (zgodnie z aktualnym użytkowaniem) – terenów parkingów oraz terenów usług, dla których nie definiuje się wymagań akustycznych w środowisku. Podobnie, korzystnie zadziałało wyłączenie z obecnych granic opracowania południowo-zachodniego pasa terenu, pomiędzy ul. Wiatraczną ul. Bolesława Krzywoustego, najbardziej skażonego hałasem samochodowym od ul. Bolesława Krzywoustego i ul. Wiatracznej, również użytkowanego jako garaże i parkingi.

Eliminowaniu zagrożeń akustycznych w środowisku służyć będą również zapisy sformułowane w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów zabudowy usługowej **1-6U**, dla których ustalono zakaz lokalizacji domów opieki społecznej, budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali, z wyjątkiem terenów **3U** i **6U**, a także zakaz lokalizacji obiektów zamieszkania zbiorowego.

Tereny ustalone w projekcie mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu podlegają w większości ochronie akustycznej w środowisku – na mocy przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁵³ oraz rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁵⁴ (które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania akustyczne dla terenów narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego, w tym wypadku hałasu samochodowego i tramwajowego, będące przedmiotem poprzedniego rozporządzenia⁵⁵, obowiązującego do października 2012 r.). Do terenów chronionych akustycznie w środowisku należą w przedmiotowym projekcie planu tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1-9MW** oraz tereny zabudowy usługowej – oświaty **1-3UO**. W projekcie planu ustalono dla tych terenów zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: dla terenów **1-9MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, a dla terenów **1-3UO** – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Ponadto, ochroną akustyczną w środowisku objęto: szkoły, przedszkola i żłobki, domy opieki społecznej oraz szpitale, których lokalizacji na wybranych terenach zabudowy usługowej jw. – czyli na terenach **3U** i **6U** – projekt planu nie zakazuje. Ustalono dla takich funkcji ochronę akustyczną w środowisku – odpowiednio w przypadku lokalizacji: szkół, przedszkoli lub żłobków – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej, szpitali – jak dla terenów szpitali w miastach.

Projekt planu dopuszcza lokalizacje usług, w tym usług oświaty lub zdrowia jw., także na terenach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **1-9MW**, o ustalonych wymaganiach akustycznych – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Oznacza to, że w przypadku pojawienia się usług jw. w parterach budynków mieszkalnych wielorodzinnych – nie stawia się w takim wypadku warunku zapewnienia im odpowiednio wysokich – wyższych niż jak dla zabudowy wielorodzinnej – standardów akustycznych w środowisku.

Na terenach **UZ** i **UK**, dla których nie sformułowano w projekcie planu wymagań akustycznych w środowisku, dopuszczono także lokalizację – odpowiednio: **UZ** – lokali użytkowych pełniących

⁵³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity, ze zmianami)

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁵⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826) – akt archiwalny

funkcję inną niż ochrony zdrowia, **UK** – budynków towarzyszących usługom sakralnym, mieszczących lokale mieszkalne, biurowe, gastronomiczne lub sale katechetyczne. Oznacza to, że mogą być tam lokalizowane funkcje i obiekty, których warunkiem lokalizacji nie będzie w tym wypadku zapewnienie odpowiednich wymagań akustycznych.

W przypadku terenów zabudowy usługowej **1-6U**, projekt planu zakazuje lokalizacji – wymagających zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku – obiektów zamieszkania zbiorowego na wszystkich terenach **U**, a także budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej oraz szpitali również na terenach **U**, ale z wyjątkiem dwu terenów: **3U** i **6U**. W tym jednak wypadku, w projekcie planu sformułowano ustalenia akustyczne w przypadku lokalizacji takich funkcji i obiektów, co oznacza, że szkoły, przedszkola lub żłobki, domy opieki społecznej lub szpitale mogą być lokalizowane na terenach **3U** i **6U**, ale warunkiem ich lokalizacji jest zapewnienie na tych dwu terenach odpowiednich, sformułowanych wyżej wymagań akustycznych w środowisku.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez drogi samochodowe, w tym trasy tramwajowe, wyrażone np. wskaźnikami długookresowego średniego poziomu dźwięku L_{DWN} (w porze dziennie-wieczorno-nocnej) i L_N (w porze nocnej), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem – wynoszą dla terenów jw., na podstawie obowiązujących obecnie przepisów rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁵⁶: w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW** – $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB, a w przypadku terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (na terenach **1-3UO**), a także w przypadku lokalizacji na terenach usług **3U** i **6U**: szkół, przedszkoli lub żłobków, domów opieki społecznej lub szpitali – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej i porze nocnej.

W projekcie planu zapisano również ustalenie dotyczące zapewnienia wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku. Ustalenie to nakazuje zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach terenów ustalonych projektem planu, o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku (przewidzianych w rozporządzeniu jw.), sąsiadujących np. z terenami dla których wymagań akustycznych w środowisku nie definiuje się, a także na granicach pomiędzy terenami o różnych wymaganiach akustycznych w środowisku. Zatem, ustalenie to dotyczy np. granic pomiędzy terenem sportu i rekreacji **US**, czy terenami parkingów **KDWpp**, dla których wymagań akustycznych nie definiuje się, a które mogą być potencjalnymi źródłami hałasu, a terenami **MW** lub **UO**, z wymaganiami akustycznymi w środowisku – odpowiednio niższymi i wyższymi w porze dziennie-wieczorno-nocnej. Dotyczy to również granic pomiędzy terenami **MW** a terenami **UO**, a także granic terenów zabudowy usługowej **U**, bez wymagań akustycznych – w przypadku lokalizacji na terenach **3U** i **6U**: szkół, przedszkoli lub żłobków, domów opieki społecznej lub szpitali, które wymagają zapewnienia ochrony akustycznej w środowisku. Ważne jest również w tym przypadku, aby funkcje takie na terenach **3U** i **6U** nie powodowały wobec siebie oraz dla terenów **MW** i **UO** uciążliwości akustycznych w środowisku.

Ustalenie to daje możliwość jednoznacznego zinterpretowania wymagań akustycznych w środowisku dla danego terenu – w przypadku wystąpienia niepożądanych zakłóceń akustycznych – bez konieczności prowadzenia odrębnych postępowań administracyjnych czy sądowych. Ustalenie takie było akceptowane również w uchwalonych już mpzp oraz projektach mpzp na Ratajach, w sąsiedztwie opracowywanego projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu.

W projekcie planu przyjęto ponadto, że jak dotychczas – co omówiono w rozdz. 2.11 niniejszej prognozy – nie będą odczuwane jako uciążliwe akustycznie w środowisku tzw. „pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu”, związane z występowaniem usług czy innych źródeł hałasu. Wymagania akustyczne dla takich źródeł zagrożeń akustycznych, zdefiniowane w przepisach rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁵⁷, są znacznie ostrzejsze od sformułowanych dla źródeł hałasu komunikacyjnego. Do tego typu obiektów i działalności można zaliczyć zlokalizowane w obszarze projektu planu: usługi w parterach budynków mieszkalnych wielorodzinnych (sklepy, punkty usługowe) – na terenach **1-9MW**, obiekty handlowo-usługowe

⁵⁶ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁵⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

(pawilony usługowo-handlowe, sklepy osiedlowe, targowiska) – na terenach zabudowy usługowej **1-6U**, kościół pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana – na terenie **UK**, a także place zabaw i boiska zlokalizowane wewnątrz osiedla, jak również parkingi i ogólnodostępne stanowiska postojowe – na terenach **1,3,6,7KDWpp**. Zakłócenia takie mogą występować, nie powodując jednak przekroczeń wartości dopuszczalnych. Jak dotąd nie ma informacji o uciążliwym akustycznie oddziaływaniu takich potencjalnych źródeł hałasu.

W związku z powyższym przewiduje się, że również projektowane nowe tereny parkingów **2,4,5KDWpp** nie będą uciążliwe akustycznie dla sąsiednich terenów – wymagających zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku.

Ponadto, w projekcie planu dopuszczono stosowanie zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Ustalenie to odnosi się przede wszystkim do terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW** – do budynków zlokalizowanych w obszarach oddziaływania hałasu samochodowego – rozmieszczonych głównie na obrzeżach obszaru projektu planu, czyli budynków mieszkalnych wielorodzinnych zlokalizowanych na terenach **1,2,3,5,6,8,9MW**, oraz do budynku przedszkola nr 53 (przy ul. Inflanckiej) – na terenie **10U**. Ustalenie to może dotyczyć również terenów usług **3U** i **6U**, zlokalizowanych zewnętrznie i znajdujących się w zasięgu oddziaływania hałasu komunikacyjnego, w przypadku lokalizacji na nich obiektów wymagających zapewnienia komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń, takich jak: szkoły, przedszkola i żłobki, domy opieki społecznej i szpitale.

Ustalenie to przeznaczone jest przede wszystkim dla budynków, które znajdują się w zasięgu oddziaływania poziomów hałasu samochodowego i tramwajowego w środowisku, które opisano szczegółowo w rozdz. 2.11 niniejszej prognozy. Stosowanie zasad akustyki budowlanej odnosi się do budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanymi nawet poza strefami oddziaływań ponadnormatywnych w środowisku i powinno być stosowane wszędzie tam, gdzie poziomy hałasu na zewnątrz budynków są wyższe niż poziomy równoważne: $L_{Aeq D}^* = 60$ dB (wyznaczone w czasie 8-miu najniekorzystniejszych, kolejno po sobie następujących godzin pory dziennej) oraz $L_{Aeq N}^* = 50$ dB (wyznaczone w czasie najmniej korzystnej półgodziny pory nocnej), które gwarantują wymagany komfort akustyczny wewnątrz pomieszczeń zamkniętych, przy zastosowaniu przegród zewnętrznych o użytkowych parametrach wymaganej standardowej izolacyjności akustycznej (jednocześnie przy zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem – ale nie przy otwartych oknach, według wymagań polskich norm, stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej).

Ustalenie to w projekcie planu „Osiedle Lecha” część B ma na celu zwrócenia uwagi na występujące potencjalne zagrożenie hałasem komunikacyjnym w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi – nawet w przypadku gdy poziomy hałasu samochodowego czy tramwajowego na zewnątrz budynków nie przekraczają obecnie obowiązujących wymaganych dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (znacznie osłabionych rozporządzeniem⁵⁸, które weszło w życie w 2012 r.), i na potrzebę zastosowania przegród zewnętrznych, w tym przede wszystkim okien, o podwyższonej izolacyjności akustycznej, oraz konieczność zapewnienia w tych pomieszczeniach wymiany powietrza z otoczeniem.

Obowiązujące przepisy rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁵⁹ (DZIAŁ IX, § 325, ust. 2), które dopuszczają lokalizację budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi w strefach ponadnormatywnych oddziaływań źródeł hałasu – mówią m.in.: „Budynki z pomieszczeniami wymagającymi ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami należy chronić przed tymi uciążliwościami poprzez ... racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku i zapewnienie wymaganej izolacyjności przegród zewnętrznych”.

Projekt planu nie objął ochroną akustyczną w środowisku terenu sportu i rekreacji **US**. Ustalił jednak, że sygnały akustyczne z tego terenu nie mogą zakłócać warunków akustycznych w środowisku terenom sąsiednim, wymagającym takiej ochrony. Oczekuje się, że z uwagi na rozległość terenu **US** imprezy sportowe i rekreacyjne organizowane na tym terenie nie będą stanowiły zagrożenia akustycznego dla otoczenia.

⁵⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity)

⁵⁹ Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity)

Obowiązują również przepisy ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁶⁰, które w art. 156 ust. 1 mówią: „Zabrania się używania instalacji lub urządzeń nagłaśniających na publicznie dostępnych terenach miast, terenach zabudowanych oraz na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.”. Kolejny ust. 2 mówi jednak: „Przepisu ust. 1 nie stosuje się do okazjonalnych uroczystości oraz uroczystości i imprez związanych z kultem religijnym, imprez sportowych, handlowych, rozrywkowych i innych legalnych zgromadzeń, a także podawania do publicznej wiadomości, informacji i komunikatów służących bezpieczeństwu publicznemu”. Ograniczeniu uciążliwego oddziaływania na mieszkańców i użytkowników takich zdarzeń służy, zgodnie z art. 157 ust. 1 ustawy jw., służy uchwała Rady Miasta Poznania z października 2016 r. w sprawie ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na terenie miasta Poznania⁶¹, która jednak nie dotyczy instalacji lub urządzeń znajdujących się w miejscach kultu religijnego.

Granice obszaru projektu planu zostały wyznaczone w taki sposób, że plan obejmuje w zasadzie tylko jeden większy teren dróg publicznych – zbiorczą ul. Piastowską **1KD-Z** (okalającą analizowany obszar od strony północno-wschodniej), oraz ulice wewnętrzne (wewnątrz obszaru). Pozostałe – znacznie bardziej ruchliwe i hałaśliwe ulice, jak: ul. Bolesława Krzywoustego, ul. Wiatraczna, ul. Inflancka i ul. Chartowo – znajdują się poza granicami opracowania. Dla ulic zewnętrznych nie można w projekcie uchwały zapisać ustaleń.

W celu kształtowania korzystnych warunków akustycznych w środowisku w obszarze projektu planu oraz eliminacji zagrożeń dla komfortu akustycznego – w ustaleniach projektu planu, dla terenów dróg publicznych i wewnętrznych (w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji) – sformułowano ustalenia dopuszczające stosowanie technicznych elementów uspokajania ruchu oraz dopuszczające na terenach dróg lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich.

W ustaleniach projektu planu nie zakazywano lokalizacji ekranów akustycznych, których realizacja musiałaby dotyczyć terenów komunikacji. Niemniej, przy obecnie obowiązujących standardach akustycznych w środowisku oraz aktualnym zagrożeniu hałasem, znacznie mniejszym niż np. 5 lat wcześniej (por. najnowsza *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*⁶²), nie przewiduje się potrzeby ich ustawiania.

Na zakończenie oceny wpływu oddziaływania projektu planu na klimat akustyczny Osiedla Lecha w części B przyjęto, że przedmiotowy obszar nie będzie zagrożony hałasem przemysłowym, ze strony terenu fabryki papieru „Malta Decor”, a także hałasem kolejowym i lotniczym – w związku z obserwowanym brakiem takich oddziaływań obecnie, co stwierdzono w rozdz. 2.11, na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*⁶³.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że w związku z planowanym zagospodarowaniem obszaru projektu planu, który nie zmienia w zasadniczy sposób jego obecnego zagospodarowania, a także w wyniku zapisania w nim ustaleń dotyczących zapewnienia wymaganych poziomów dźwięku w środowisku oraz wpływających na kształtowanie warunków akustycznych – w środowisku zewnętrznym i wewnątrz pomieszczeń, w obszarze projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu będą zapewnione wymagane standardy akustyczne dla planowanych tam obiektów, funkcji i przeznaczenia terenów.

6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Ochronie w przedmiotowym projekcie mpzp podlegają trzy stanowiska archeologiczne, których zasięg wskazany został na rysunku projektu planu. Jednakże tereny, na których one występują, zostały już antropogenicznie przekształcone. Prawdopodobieństwo natrafienia na nienaruszone warstwy archeologiczne jest więc bardzo małe. W przypadku natrafienia przy realizacji jakichkolwiek prac ziemnych na przedmiotowym terenie na znaleziska o charakterze archeologicznym, o dokonanych

⁶⁰ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2017 r., poz. 519, tekst jednolity, ze zmianami)

⁶¹ Uchwała Nr XXXVI/614/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 18 października 2016 r. w sprawie ograniczenia czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko na terenie miasta Poznania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 26 października 2016 r., poz. 6249)

⁶² *Mapa akustyczna miasta Poznania 2017*, AkustiX, Lemitor OCHRONA ŚRODOWISKA, wrzesień 2017

⁶³ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012

odkryciu należy powiadomić bezzwłocznie Dział Ochrony Zabytków Archeologicznych Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.

Poza w/w obiektami na przedmiotowym terenie nie występują inne obiekty i dobra kultury objęte ochroną konserwatorską w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Projekt planu zakłada zachowanie obecnego charakteru osiedla mieszkaniowego, wprowadzając nieliczne, nowe tereny inwestycyjne. Powstanie nowej zabudowy należy traktować jako wzrost ilości dóbr materialnych na omawianym obszarze. W związku z tym, w wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie należy się spodziewać negatywnego oddziaływania na istniejące w granicach obszaru opracowania dobra materialne. Ustalenia projektu planu obejmują ochronę istniejących w jego granicach dóbr materialnych, m.in. poprzez zachowanie odpowiedniego układu zabudowy czy stworzenie właściwego układu komunikacyjnego, umożliwiającego bezpieczny dostęp do poszczególnych działek.

Na etapie realizacji nowych obiektów budowlanych wystąpić mogą natomiast krótkoterminowe i lokalne oddziaływania na istniejące dobra materialne. Polegać one mogą np. na pogorszeniu stanu nawierzchni istniejących dróg na skutek intensywnego ruchu pojazdów ciężarowych, związanego z prowadzonymi inwestycjami. Nie przewiduje się jednak, że będzie to oddziaływanie znaczące, ponieważ prace inwestycyjne w poszczególnych fragmentach omawianego obszaru będą najprawdopodobniej prowadzone w różnych okresach czasu.

W stosunku do pozostałych istniejących dóbr materialnych ustalenia planu nie dają podstaw do rozważań jakichkolwiek negatywnych oddziaływań.

6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Jak już wspomniano wcześniej w rozdziale 3 niniejszej prognozy, na obszarze projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte formami ochrony przyrody, ustanowionymi w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (np. użytek ekologiczny, pomnik przyrody). Obiektami objętymi prawną formą ochrony, położonymi najbliżej analizowanego obszaru, są: zlokalizowany na obszarze mpzp „Osiedle Czecha” w Poznaniu (przy zbiegu ul. Piaśnickiej i ul. Kurlandzkiej) Fort IIa (Thümen), który wraz z pozostałymi elementami dawnych fortyfikacji na obszarze Poznania współtworzy obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005), a także położony w granicach mpzp „Osiedle Tysiąclecia” w Poznaniu użytek ekologiczny „Traszki Ratajskie”⁶⁴.

Z uwagi na brak bezpośrednich powiązań funkcjonalnych i przestrzennych obszaru objętego projektem planu z obszarem wyżej wspomnianego fortu, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Lecha” część B spowodowała negatywne oddziaływania na przedmiot ochrony ww. obszaru chronionego oraz jego integralność. Natomiast działania mające na celu eliminację bezpośrednich zagrożeń dla zimowisk nietoperzy – np. ograniczanie ruchu turystycznego w trakcie hibernacji nietoperzy, zabezpieczanie odpowiedniej cyrkulacji powietrza w forcie – znajdują się poza zakresem ustaleń planów miejscowych.

Nie przewiduje się także, aby realizacja ustaleń projektowanego planu wpływała negatywnie na obszar użytku ekologicznego „Traszki Ratajskie”, który oddziela od obszaru opracowania istotna bariera w postaci ruchliwej ul. Piaśnickiej oraz trasa tramwajowa. Ponadto ustalona projektem planu nowa zabudowa zlokalizowana będzie w centralnej oraz południowej części obszaru projektu planu, a więc w znacznej odległości od ww. użytku ekologicznego.

Na obszarze mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu notowane są natomiast gatunki zwierząt objętych ścisłą i częściową ochroną gatunkową⁶⁵, w tym głównie gatunki chronionych ptaków i ssaków, wskazane w rozdziale 2.8. prognozy. W związku z powyższym, w trakcie realizacji wszelkich inwestycji, również tych stanowiących realizację ustaleń planu miejscowego, należy respektować

⁶⁴ ustanowiony na mocy uchwały Nr XV/146/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Traszki Ratajskie”, zmieniony uchwałą Nr XLII/651/VI/2012 Rady Miasta Poznania z dnia 18 grudnia 2012 r.

⁶⁵na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183)

zakazy i ograniczenia, ustanowione w przepisach odrębnych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, w tym w ustawie *o ochronie przyrody*, rozporządzeniu *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt*. Dotyczą one m.in. zakazu niszczenia siedlisk i ostoi chronionych gatunków zwierząt, zabijania i okaleczania chronionych gatunków zwierząt, niszczenia ich gniazd, płoszenia i niepokojenia chronionych gatunków zwierząt.

6.13. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego planu miejscowego nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji ustaleń planu miejscowego w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie wyników pomiarów i ocen uzyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁶⁶. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania. Należy tylko podkreślić, że analiza wyników pomiarów, uzyskanych w ramach PMS, musi dotyczyć obszaru objętego danym planem miejscowym.

Monitoring prowadzony w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonywany jest przez ustawowo zobligowane do tego instytucje – w przypadku miasta Poznania Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, Prezydenta Miasta Poznania, pełniącego jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego. Dotyczy poszczególnych komponentów środowiska, w tym: jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, a jego szczegółowy zakres i częstotliwość określają przepisy odrębne, w tym ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawa z dnia 17 lipca 2017 r. *Prawo wodne*. Pomiary i badania prowadzone w celu określenia stanu poszczególnych komponentów środowiska prowadzone będą zgodnie z metodyką i wymogami określonymi w poszczególnych rozporządzeniach⁶⁷, a także w specjalistycznych opracowaniach – określających metodyki referencyjne, odnoszące się do sposobu analizowania stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Projekt planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu ma głównie charakter regulacyjny. Zaproponowane w projekcie planu rozwiązania funkcjonalne, ustalenia w zakresie sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów, warunków dla lokalizacji nowej zabudowy oraz zasad obsługi terenów infrastrukturą techniczną i komunikacyjną gwarantują dalsze prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru. Projekt zapewnia ochronę funkcji mieszkaniowej na osiedlu, jako funkcji dominującej, oraz umożliwia dalsze funkcjonowanie obecnych terenów usług podstawowych (**2-6U**, **1-3UO**, **UZ**, **UK**), niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania dużego osiedla mieszkaniowego. Poprzez wyznaczenie w projekcie rozległego terenu **US** uwzględniono

⁶⁶ utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku *o Inspekcji Ochrony Środowiska* (tekst jednolity Dz. U. z 2013, poz. 686, ze zmianami)

⁶⁷ w tym m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska 19 lipca 2016 r. *w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych* (Dz.U.2016.1178), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. *w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem* (Dz.U.2011.140.824 ze zm.)

potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe mieszkańców osiedla, natomiast wyznaczenie terenów **1-7KDWpp** pozwoli na choć częściowe zaspokojenie potrzeb parkingowych mieszkańców analizowanego obszaru. Projekt zawiera szczegółowe ustalenia w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, których realizacja pozwoli na poprawę uwarunkowań estetycznych osiedla. Zawiera również niezbędne zapisy w zakresie ochrony środowiska i przyrody.

Projekt planu obejmuje obszar silnie zurbanizowany, pozbawiony naturalnych uwarunkowań przyrodniczych, które charakteryzowałyby się wysoką wartością przyrodniczą i które wymagałyby ochrony. W analizowanym projekcie planu, poprzez znaczne ograniczenie linii zabudowy na terenach **MW** oraz wprowadzenie ograniczeń w zagospodarowaniu przestrzeni, jak zakaz lokalizacji tymczasowych obiektów budowlanych oraz garaży naziemnych, uwzględniono natomiast konieczność ochrony jego najbardziej cennego komponentu – zieleni urządzonej, która pełni liczne istotne funkcje – biologiczną, wypoczynkową, społeczną, estetyczną, i która w istotny sposób poprawia jakość życia na dużym osiedlu mieszkaniowym. Ponadto, projekt zawiera ustalenia, których realizacja pozwoli na prawidłowe kształtowanie klimatu akustycznego na osiedlu. Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzono, że projekt planu „Osiedle Lecha” część B nie wymaga wskazania rozwiązań alternatywnych w zakresie rozwiązań funkcjonalnych i ustaleń w zakresie ochrony środowiska i przyrody.

Niemniej, w trakcie prac nad formułowaniem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych projektu planu rozważano kilka rozwiązań odmiennych od tych ostatecznie zaprezentowanych w projekcie. Rozwiązania alternatywne dotyczyły przede wszystkim terenu sportu i rekreacji (**US**), na którym pierwotnie w projekcie planu wyznaczone były dwie, ograniczone maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, lokalizacje dla nowych inwestycji budowlanych. Ostatecznie, w związku z negatywnymi opiniami mieszkańców, obawiających się zbyt intensywnego zagospodarowania ww. terenu, zdecydowano się na wyznaczenie tylko jednej lokalizacji, w której dopuszczono możliwość realizacji nie więcej niż jednego budynku do 2 kondygnacji naziemnych. Na wniosek mieszkańców postulujących o zmniejszenie ruchu wewnątrz osiedla, zdecydowano również o rezygnacji z wyznaczonej w jednej z wcześniejszych koncepcji drogi wewnętrznej – pieszo-jezdni (**6KDWxs**), wyznaczonej w celu zapewnienia bezpośredniego dojazdu do terenu **US**. Zgodnie z ustaleniami projektu planu, dla terenu **US** ustalono dostęp dla samochodów do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza planem poprzez drogi wewnętrzne.

9. WNIOSKI I STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu. Prognoza składa się z ośmiu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

Projekt planu opracowywany jest na podstawie uchwały Nr XXXVIII/642/VII/2016 Rady Miasta Poznania z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu.

Planem objęto fragment osiedla Lecha (powyżej ul. Wiatracznej), położonego na Górnym Tarasie Rataj. Swym zasięgiem projekt planu obejmuje teren w rejonie ulic: Inflanckiej, Piaśnickiej, Chartowo i Wiatracznej. Powierzchnia planu wynosi 30,8 ha.

W drugiej części prognozy wskazano położenie omawianego obszaru w przestrzeni miasta oraz jego obecne zagospodarowanie. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny gleb, jakości powietrza, wód podziemnych oraz klimatu akustycznego.

Przedmiotowy obszar obejmuje tereny silnie przekształcone antropogenicznie, co skutkuje również modyfikacjami w obrębie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Obszar opracowania zlokalizowany w obrębie równiny sandrowej, pokryty jest formami pochodzenia wodnolodowcowego. Analizowany teren charakteryzuje się nachyleniem w kierunku północnym, natomiast jego wysokości bezwzględne oscylują w granicach 75,2-81,9 m n.p.m.

Na obszarze opracowania przeważają utwory czwartorzędowe w postaci plejstocenijskich osadów wodnolodowcowych poziomu sandrowego I, złożone z piasków różnej granulacji i żwirów, powstałych w fazie poznańskiej zlodowacenia bałtyckiego, o miąższości do kilkunastu metrów. Na terenach zlokalizowanych wzdłuż ul. Inflanckiej występują czwartorzędowe, plejstocenijskie gliny zwałowe powstałe podczas zlodowacenia Warty, zbudowane z gliny, piasków gliniastych z domieszkami pyłów i piasków. Natomiast na terenach położonych w południowo-wschodniej części obszaru objętego sporządzaniem projektu planu, wzdłuż ulicy Chartowo, znajdują się osady organiczne w postaci holocenijskich namulów piaszczystych den dolinnych, związane z płytką doliną ciekłu Piaśnica.

Na obszarze mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie stwierdzono występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych. Północna część terenu objętego projektem mpzp znajduje się w zasięgu terenu górniczego, wyznaczonego w związku z eksploatacją wód termalnych dla celów rekreacyjno-leczniczych w kompleksie Aquaparku Termy Maltańskie, w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Maltańskiego.

Z uwagi na wysoki stopień zainwestowania przedmiotowego obszaru, obecnie występują tu głównie gleby antropogeniczne, silnie przekształcone w wyniku działalności człowieka.

Obszar projektu planu pozbawiony jest cieków oraz zbiorników wodnych. Tereny położone w granicach obszaru opracowania znajdują się w zasięgu jednolitej części wód JCWP Cybina (kod PLRW600017185899) oraz JCWPd nr 60, natomiast odwadniane są do kolektora deszczowego „Piaśnica”, przebiegającego w południowo-wschodnim oraz wschodnim krańcu obszaru objętego planem. W obszarze objętym projektem mpzp pierwsze zwierciadło wód podziemnych występuje na głębokości 2 m p.p.t.

Największe powierzchnie w obszarze osiedla zajmuje urządzone zieleń towarzysząca zabudowie blokowej. Zieleń ta występuje w formie zieleńców, przybalkonowych ogródków, alei spacerowych, zieleni w otoczeniu placów zabaw. W obszarze opracowania nie stwierdzono występowania gatunków roślin objętych ochroną prawną, zbiorowisk roślinnych o szczególnych wartościach przyrodniczych, jak również nie zaobserwowano egzemplarzy drzew lub innych obiektów przyrodniczych godnych objęcia ochroną np. jako pomniki przyrody.

Ze względu na zurbanizowany charakter obszaru mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu zróżnicowanie lokalnej fauny jest stosunkowo niewielkie. Na osiedlu bytują ptaki, które pospolicie występują na obszarze całego miasta, a więc gołębie miejskie (*Columba livia f. urbana*), sroki (*Pica pica*), kawki (*Corvus monedula*), gawrony (*Corvus frugilegus*) oraz mewy śmieszki (*Larus ridibundus*). Charakterystycznymi gatunkami dla osiedli blokowych są również wróble zwyczajne (*Passer domesticus*), jerzyki (*Apus apus*) i pustułki (*Falco tinnunculus*). Notowane były również jaskółki oknówki (*Delichon urbica*). Wszystkie wyżej wskazane gatunki ptaków objęte są ochroną gatunkową na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Na omawianym terenie ssaki reprezentowane są głównie przez gatunki niewielkich rozmiarów, które upodobały sobie bliskie sąsiedztwo ludzi, takie jak np. mysz polna (*Apodemus agrarius*), mysz domowa (*Mus musculus*) i szczur wędrowny (*Rattus norvegicus*).

Według regionalizacji klimatycznej (Woś 1994) obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowielkopolskiego. Dominującymi masami powietrza, szczególnie w okresie letnim i jesiennym, są masy powietrza polarno-morskiego, które napływają znacznie częściej niż powietrze polarno-kontynentalne. Najrzadziej pojawiają się masy powietrza arktycznego oraz zwrotnikowego. Należy podkreślić, że w przypadku terenów zurbanizowanych sposób ich zagospodarowania powoduje modyfikację podstawowych parametrów meteorologicznych. Wśród nich należy wymienić przede wszystkim szybsze nagrzewanie się powietrza w obrębie terenów zabudowanych z licznymi powierzchniami utwardzonymi (np. szerokimi trasami komunikacyjnymi, parkingami). Ponadto, wysoka blokowa zabudowa powoduje utrudnienia w swobodnych ruchach mas powietrza i powstawanie turbulencji w bezpośrednim otoczeniu wysokich budynków. Istniejący układ zabudowy (długie i wysokie budynki mieszkalne, położone prostopadle do dominującego kierunku przemieszczania mas powietrza) może również utrudniać swobodne przewietrzanie obszaru osiedla.

Na analizowanym obszarze występują trzy stanowiska archeologiczne. Poza w/w obiektami na przedmiotowym terenie nie występują inne obiekty i dobra kultury objęte ochroną konserwatorską w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r., *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Największy wpływ na jakość powietrza w rejonie opracowania planu mają źródła liniowe, a więc ulice o dużym natężeniu ruchu, jak położone poza granicą opracowania ul. Bolesława Krzywoustego, ul. Chartowo, ul. Inflancka oraz zlokalizowana w granicy projektu mpzp ul. Piaśnicka.

Tereny w obszarze projektu mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu podlegają obecnie w większości ochronie akustycznej w środowisku. Ochroną akustyczną objęte są tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – czyli szkoły i przedszkola. W stanie istniejącym warunki akustyczne w środowisku są mniej korzystne przy zewnętrznych granicach analizowanego obszaru, chociaż w zasadzie hałas komunikacyjny nie przekracza tam dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, wymaganych dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenu przedszkola zlokalizowanego zewnętrznie – przy ul. Inflanckiej.

Obszar projektu planu nie jest skażony hałasem kolejowym i hałasem lotniczym, jak również hałasem przemysłowym.

Trzeci rozdział prognozy dotyczy problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu. Na obszarze objętym projektem mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte prawną formą ochrony w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* oraz inne obszary cenne przyrodniczo, nie objęte ochroną. Na omawianym obszarze nie występują też pozostałe obszary chronione, podlegające ochronie na podstawie innych przepisów prawa, np. lasy, obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, strefy ochronne ujęć wody, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. W granicach projektu mpzp nie stwierdzono również występowania istotnych problemów ochrony środowiska wynikających z braku dostępu do sieci infrastruktury technicznej. Do istniejących na analizowanym obszarze problemów związanych z ochroną środowiska należy z kolei zagrożenie hałasem samochodowym i przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku.

Na obszarze mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu notowane są natomiast gatunki zwierząt objętych ścisłą i częściową ochroną gatunkową, w tym głównie gatunki chronionych ptaków wskazane w rozdziale 2.8. prognozy.

Biorąc pod uwagę stwierdzone przekroczenia jakości powietrza w zakresie pyłu PM10 i benzo(a)pirenu dla strefy aglomeracja poznańska, istotnym aspektem projektowanego planu będzie również zaproponowanie odpowiednich rozwiązań, których realizacja służyć będzie zmniejszeniu stężeń powyższych substancji do poziomów dopuszczalnych.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego.

Uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia mpzp dla omawianego obszaru wywołano z uwagi na złożony wniosek o wydanie warunków zabudowy dla inwestycji polegającej na budowie budynków w zabudowie wielorodzinnej na terenie istniejącej zieleni użytkowanej jako plac sportowy. Wniosek został złożony przez Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „UNIPOZ”.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

Projekt mpzp utrzymuje obecną strukturę funkcjonalną osiedla Lecha, z dominującym udziałem terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, którym towarzyszą tereny usługowe, zieleni urządzonej, infrastrukturalne i komunikacyjne. Projekt zachowuje obecnie istniejące budynki mieszkalne wielorodzinne (**1-9MW**), uniemożliwiając jednocześnie realizację na terenie osiedla nowych inwestycji mieszkaniowych. Tereny usługowe wyznaczone zostały w zdecydowanej większości w obrębie obecnie funkcjonujących obiektów usługowych. Zachowano zatem wszystkie funkcjonujące na osiedlu obiekty oświatowe (**1-3UO**), służby zdrowia (**UZ**), sakralne (**UK**) oraz inne usługowe (**1-6U**), w tym m.in. administracyjne i handel. Jednocześnie analizowany projekt planu miejscowego wskazuje dwie główne lokalizacje dla nowej zabudowy. Są to: fragment terenu usług sportu i rekreacji **US**, zlokalizowany w centralnej części osiedla Lecha, a także teren drogi wewnętrznej – parking (oznaczony jako **7KDWpp**), przy ul. Chartowo, na którym obecnie znajduje się parking naziemny.

Projekt planu nie przewiduje zasadniczych zmian w zakresie układu komunikacyjnego. Zgodnie z obecnym zagospodarowaniem, wyznaczono tereny dróg klasy zbiorczej **1KD-Z** i **2KD-Z**, stanowiące fragmenty ul. Piaśnickiej i ul. Wiatracznej, oraz tereny dróg wewnętrznych: **1-9KDW**, **KDWx**, **1-7KDWpp**.

Odstąpienie od realizacji planu miejscowego „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu spowoduje utrudnienia w określeniu zasad kształtowania polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*), a także utrudni kształtowanie ładu przestrzennego obszaru oraz skuteczną ochronę jego środowiska przyrodniczego. Brak mpzp wiąże się także z niebezpieczeństwem nieuzasadnionego zagęszczenia zabudowy, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (na zasadzie dobrego sąsiedztwa) w centralnej części obszaru opracowania, na dużym, niezagospodarowanym jeszcze trwale terenie, zlokalizowanym pomiędzy budynkiem przedszkola „Polne Kwiatki” (na osiedlu Lecha 79) a kościołem pw. św. Chrystusa Najwyższego Kapłana (Osiedle Lecha 44).

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu wspólnotowym, krajowym i lokalnym. Odniesiono się do zapisów następujących dokumentów: Dyrektywy Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE), „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku”, aktualizacji „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, a także do „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020).

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań realizacji ustaleń projektu planu „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu mpzp, których realizacja służyć będzie ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Realizacja ustaleń mpzp „Osiedle Lecha” część B w Poznaniu powodować będzie oddziaływania na środowisko przyrodnicze o zróżnicowanym charakterze, intensywności oraz zasięgu przestrzennym. Negatywne oddziaływania na środowisko wystąpią na terenach, na których realizowane będą nowe inwestycje budowlane, a zwłaszcza tam, gdzie przewidywana jest lokalizacja nowej zabudowy, a więc głównie na terenach **US**, **7KDWpp** oraz ewentualnie na terenie **5U** (w ramach przekształceń przestrzennych osiedlowego targowiska).

Zmiany wynikające z realizacji analizowanego planu będą obserwowane długofalowo w zakresie podstawowych elementów środowiska. Do trwałych lub długoterminowych oddziaływań na środowisko zaliczono: ingerencję w rzeźbę terenu (wykopy, niwelacje terenu) i warunki gruntowo-wodne (m.in. odwodnienia, zagęszczenie podłoża), zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych oraz pogorszenie warunków infiltracyjnych gruntu w miejscach realizacji zabudowy, dojazdów, dróg wewnętrznych, miejsc postojowych, zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych za pośrednictwem kanalizacji deszczowej, usunięcie części istniejącej zieleni w miejscach realizacji nowej zabudowy i elementów towarzyszących zabudowie, nieznaczne zwiększenie emisji (zanieczyszczeń powietrza i hałasu) w związku z funkcjonowaniem nowej zabudowy usługowej oraz parkingów wielopoziomowych.

Z racji tego, że zdecydowana większość analizowanego obszaru jest już docelowo zainwestowana, potencjalnych inwestycji będzie niewiele. Stąd można również stwierdzić, że skala ww. negatywnych oddziaływań na środowisko, wynikających z realizacji ustaleń mpzp „Osiedle Lecha” część B nie będzie znacząca.

Realizacja ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania środowiska i przyrody pozwoli na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie pojawią się w konsekwencji wprowadzenia na tereny nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Warunkiem niezbędnym dla ograniczania negatywnych skutków będzie jednak precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń planu miejscowego i restrykcyjne przestrzeganie przez inwestorów przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z przepisów odrębnych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, a także ochrony i kształtowania zieleni. Za pozytywne dla środowiska przyrodniczego omawianego obszaru należy uznać ustalenia projektu mpzp:

➤ w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:

- zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,

- ochronę drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nowych nasadzeń na danym terenie,
- lokalizację na terenie **US** szpaleru drzew,
- wyznaczenie na terenach **MW** stref zieleni urządzonej, wskazanych na rysunku projektu planu;
- w zakresie ochrony powierzchni ziemi:
 - zagospodarowanie zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia fragmentów terenów,
 - ustalenie maksymalnych powierzchni zabudowy działek budowlanych dla wszystkich terenów, na których ustalono lub dopuszczono lokalizację zabudowy,
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- w zakresie ochrony wód:
 - dla terenów **1-9MW**, **1-6U**, **1-3UO**, **UZ**, **UK**, **US** oraz terenów dróg wewnętrznych odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej, z dopuszczeniem zagospodarowania ich na terenie,
 - odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów **1KD-Z** i **2KD-Z** do sieci kanalizacji deszczowej,
 - zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych pozostałymi ustaleniami planu oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- w zakresie ochrony powietrza:
 - dopuszczenie stosowania indywidualnych systemów grzewczych, z wyjątkiem pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe,
 - powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci,
 - ochronę zieleni osiedlowej poprzez wprowadzenie na terenach **MW** stref zieleni osiedlowej, wpływającej pośrednio na prawidłowe dotlenienie i stan powietrza na osiedlu, w tym zakresie wyznaczenie linii zabudowy na terenach **MW** w sposób uniemożliwiający wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz wprowadzenie w zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego zakazu lokalizacji garaży naziemnych oraz tymczasowych obiektów budowlanych (których potencjalna realizacja spowodowałaby uszczerpienie szaty roślinnej);
- w zakresie ochrony przed hałasem:
 - zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku:
 - na terenach **1-9MW** – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
 - na terenach **1-3UO** – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
 - na terenach **3U** i **6U**, w przypadku lokalizacji: szkół, przedszkoli i żłobków – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, domów opieki społecznej – jak dla terenów domów opieki społecznej, szpitali – jak dla terenów szpitali w miastach,
 - zapewnienie wymaganych standardów akustycznych na granicach z terenami o zdefiniowanych wymaganiach akustycznych w środowisku,
 - dopuszczenie stosowania zasad akustyki budowlanej w budynkach z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Eliminowaniu zagrożeń akustycznych w środowisku służyć będą również zapisy sformułowane np. terenów zabudowy usługowej **1-6U**, dla których ustalono zakaz lokalizacji domów opieki społecznej, budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz szpitali, z wyjątkiem terenów **3U** i **6U**, a także zakaz lokalizacji obiektów zamieszkania zbiorowego na wszystkich terenach **1-6U**.

Ponadto, kształtowaniu korzystnych warunków akustycznych w środowisku oraz eliminacji zagrożeń dla komfortu akustycznego służyć będą również ustalenia dopuszczające stosowanie technicznych elementów uspokajania ruchu oraz dopuszczające na terenach dróg lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów układu drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich.

Istotnym warunkiem zachowania prawidłowego funkcjonowania środowiska będzie przestrzeganie zapisów określających maksymalną powierzchnię zabudowy nowych inwestycji budowlanych, utrzymanie, określonego w projekcie planu, udziału powierzchni biologicznie

poszczególnych terenach oraz wprowadzanie nowej zieleni na wszystkich nieutwardzonych fragmentach terenów. Wprowadzana zieleń powinna składać się z jak największej ilości drzew i krzewów, złożonych głównie z gatunków rodzimych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Skład gatunkowy, gęstość nasadzeń i fizjonomia zieleni powinny być dostosowane do pełnionych funkcji, zarówno środowiskotwórczych, sanitarnych, jak i estetycznych.

W rozdziale siódmym odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego.

W rozdziale ósmym prognozy wskazano na brak konieczności wskazywania rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie planu. Prowadzone podczas prac projektowych rozważania nad rozwiązaniami alternatywnymi dotyczyły przede wszystkim terenu sportu i rekreacji (**US**), na którym pierwotnie w projekcie planu wyznaczone były dwie, ograniczone maksymalnymi nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, lokalizacje dla nowych inwestycji budowlanych. Ostatecznie, w związku z negatywnymi opiniami mieszkańców, obawiających się zbyt intensywnego zagospodarowania ww. terenu, zdecydowano się na wyznaczenie tylko jednej lokalizacji, w której dopuszczono możliwość realizacji nie więcej niż jednego budynku do 2 kondygnacji nadziemnych. Na wniosek mieszkańców, postulujących o zmniejszenie ruchu wewnątrz osiedla, zdecydowano również o rezygnacji z wyznaczonej w jednej z wcześniejszych koncepcji drogi wewnętrznej – pieszo-jezdni (**6KDWxs**), wyznaczonej w celu zapewnienia bezpośredniego dojazdu do terenu **US**. Zgodnie z ustaleniami projektu planu, dla terenu **US** ustalono dostęp dla samochodów do dróg publicznych, w tym zlokalizowanych poza planem poprzez drogi wewnętrzne.